

5
ERA.T-76.1.1321

ENSV MINISTRITE NÕUKOGU RIIEKLIK EHTUSKOMITEE
VABARIIKLIK RESTAUREERIMISVALITSUS

MUINSUSKAITSEAMET
ARHIIV
Nr. P-1467

OBJEKT: HAAPSALU PIISKOPILINNUS

SIHR.: 139-55/71

TELLIJA: HAAPSALU RAJONI TSN TK KULTUURIOSAKOND

TEOSTAJA: VABARIIKLIK RESTAUREERIMISVALITSUS

HAAPSALU PIISKOPILINNUSE
ESKIISPROJEKT.

DIREKTOR

PEAINSENER

PROJEKTJAO SKOORJA

JUHATAJA:

/A. JOHNSON/

PEASPETSIALIST

AJALOO ALAL:

/V. RAAM/

PEASPETSIALIST

ARHITEKTUURI ALAL:

/H. POTTI/

OBJEKTI AUTOR:

/E. ARU/

TALLINN, 1971

1

Eesti Rahvaskomitee Teaduse ja Tehnika Nõukogu
Arhitektuurimälestiste kaitsmise teaduslik-estoodilise komis-
joni koosoleku

p r o t o k o l l

22. mail 1972. a.

Koosolekut juhatab F. Tompe

Protokollis O. Nasa

Koosolekust võtsid osa:

1. F. Tompe - komisjoni esimehe esindaja
2. O. Nasa - teaduslik sekretär
3. H. Uurus - liige
4. T. Bäckler - "
5. R. Kangropeel - "
6. K. Aluvae - "
7. J. Sällirand - "
8. R. Zebal - "
9. V. Raam - "

Objekti autorid arh. Aru koosolekule ei ilunud.

Peavakorras:

Naapala linnuse konserveerimise ja restaureerimise pro-
jekti läbiviimine.

2

2.

Ustavate Haapsalu linnuse ajalooat andis objektii
knnstiajaleclane V. Raas.

Haapsalu linnusesse ehitatava laululava ja loosikiriku
kohendamist konsertsaaliks ning kogu linnusekompleksi konser-
veerimist kavatsetavat projekti ja ehitustappe tutvustas
VAV peaarhitekt K. Alusee

Peamist kooolekutust osavõttjate osavõtte stageshatisi.

1. laageda esitatud selprojekt smestamiseks ning kpa-
tada teda edasise projekti rimise knigus pshimtte-
lise alusena.
2. Eba ette Haapsalu linnuse rekonstrueerimisel 3. jalist
etappi:

I) Amfiteatri tsolise lauluvõljaku ehitamine ja
selle taha jhva mürilõigu ning kolme torni
restaurerimine.

II) Loosikiriku kohendamise konsertsaaliks koos vaja-
like kõrvalruumide, kütte ja valgustusüsteemi
võlgaebitamisega.

III) Kogu ulojhnnud linnusekompleksi (s.o. pealinnus,
ida ja linnusepoolse eellinnuse ringmür kaas torni-
doga ja vbravatega ning sisemised ja välised
vallikraavid) korrastamine ja konserveerimine.

Rekonstrueeritud ristkülikude kaasaegse faasadiisab-
du on arhitektuuriselt kogu ulojhnnud linnusekomplek-
siga sobimatu, millele edaspidise tsn knigus leida
sobivat lahendust.

- 4. Ette laegema teavikute otte võimalus konverentsihoone taastamiseks tema keskaegse mahna.
- 5. On võimalik koostada loomist idapoolse juhtimise ja keskaegse valitusevõime piiratud n.a.n. "Krahviala" rekonstrueerimise projekt ja anda selle alusel korraldada.
- 6. Tõhjeonised ja selarvud koostada vastavalt eelpoolmainitud ehitusetappidele.

Konsolekum juhataja

F. TOMPE

Protokollija

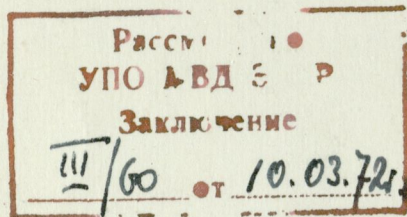
O. Maas
O. MAAS

P-1467

- 1) Обеспечить на территории замка не менее 2х автомобильных въездов.
- 2) На территории замка запроецировать кольцевую сеть наружного водопровода с пожарными гидрантами.
- 3) Предусмотреть устройство молниезащиты и автоматической пожарной защиты.
- 4) Предоставить на рассмотрение в УМО технический проект.

Нал. што
[Signature]

Kooskõlastatud Haapsalu Rajoon
RSN Tõrjekomitee Projektide
Läbivaatamise komisjoni
protokoll № 157, M. 08.72
1

Käesoleva projektilehenduse koostamisest võttis osa projekteerimis-
grupp järgmises koosseisus:

1. arhitektuur-ehitusliku projekti autor: *E. Aru*
arhitekt E. Aru

2. Sisekujunduse autor: *A. Buldas*
arhitekt A. Buldas

3. Kütte ja ventilatsiooni lahendus: *V. Käär*
insener V. Käär

4. Vesivarustuse ja kanalisatsiooni lahendus:
insener J. Joon

5. Elektrotehnilise osa lahendus: *G. Surtja*
insener G. Surtja

6. Projekteerimistöö juhendajad:
kunstiajaloolane V. Raam *V. Raam*
arhitekt-peaspetsialist H. Petti

Kõite siukord:

A. Tekstiline osa (seletuskiri)

I Üldosa

1. Sissejuhatus
2. Linnuse ehitusajalooline kujunemine ja põhisõtteid restan-
reerimisel, konserveerimisel, kasutamisel

II Arhitektuur-ehituslik osa

1. Arhitektuurne lahendus
  - a) Väljastatavad programid
Ruumide eksplikatsioon
  - b) Asendiplaan
  - c) Kontseptsioonid
  - d) Klaustrid
  - e) Lõuvaljak, uued ehitused
  - g) Katlamaja, tualettruumid, sportlaste riietusruumid
  - h) Idapoolne eeshoov
  - i) Läänepoolne eeshoov
2. Tehnoloogiline osa
3. Konstruktiivne osa
4. Siseviimistlus
5. Vertikaalplaneerimine, haljastus ja heakorrastus

III Tehnilised osad:

1. Küte ja ventilatsioon
2. Vesivarustus ja kanalisatsioon
3. Elektrotehniline osa

IV soovitatav etappiline

V Tehnilised näitajad

B. Graafiline osa.

1. Asendiplaan joonis nr.1
2. Linnuse üldperspektiiv joonis nr.2
3. Klausuurehituse põhi-
plaanid (M 1:400) joonis nr.3
4. Klausuurehituse lõiked
(M 1:400) joonis nr.4
5. Klausuurehituse vaated
(M 1:400) joonis nr.5
6. Idapoolset eeshoovi pii-
rava ringmüüri idaseina
plaan, vaated, lõiked
(M 1:400) joonis nr.6
7. Tornid: Väli- ja Ajarun-
deel, Poolkruvi-plaanid, vaa-
ted, lõiked (M 1:400) joonis nr.6
8. Idapoolset eeshoovi piirava
ringmüüri põhisein - plaan,
vaated, lõiked (M 1:400) joonis nr.7
9. Väravarundel - plaan, lõige,
vaated (M 1:400)
Kattlamaja (M 1:400) joonis nr.7
10. Perspektiiv: kontserdisaal,
lõikelõige jalutusruumidest) joonis nr.8
11. Perspektiiv: väravarundel joonis nr.9
12. Perspektiiv: Restoratsioon
püstitamiskeldrid müüripunktide-
na joonis nr.10
13. Perspektiiv: Lauluväljak joonis nr.11

SELETUSKIRI

I. Üldosa.

1. Sissejuhatus.

Käesolev projektlaheendus on koostatud vastavalt Haapsalu TSN TK Kultuuriosakonna tellimusele 1967.a. detsembrist VRV poolt. Haapsalu piiskopilinnuses teostatud uurimis-projekteerimistööde tulemusena on välja töötatud Haapsalu linnuse sisulise kasutamise lähteülesanne ja restaureerimistööde üldplaan.

Sisulise kasutamise lähteülesande ja restaureerimistööde üldplaani koostamisel on silmaspeetud kogu suurt ehituskompleksi tervikuna - kaasa arvatud ka Haapsalu vanalinn ning selle keekas- se ringmüüri kunagine trass.

2. Linnuse ehitusajalooline kujunemine ja põhinõtteid restaureerimisel, konserveerimisel, kasutamisel.

Pärast Vano-Pärnu purustamist leedulaste poolt 1263.a. valiti Haapsala uueks piiskoplikuks residentsiks. 1279.a. anti Haapsalule linna õigused. Oletatakse, et linnuse kirik tollal juba valmis oli. Kogu linnus jaguneb üldkompositsioonilt kolme suuremasse osasse. Kompleksi taunika moodustab kirik ning selle põhjaküljel paiknev kloostrialaoline klausurehitus piiskopi ja toombürrade elu- ning ametihoonena. Teise osa moodustab klausuuri läänest ja lõunast piirav vanem eeshoov, mille idamüür kulges ühel joonel klausuuri idafrondiga. Kolmanda osana liitub eelmistele ajalooliselt kõige nooremaks peetud idapoolne eeshoov.

Läänepoolse eeshoovi ringmüüris on tähelepannava ulatuses alles XVI saj. juurde ehitatud poolmäär tagant lahtine suurtükki- torn ("Kodaniketorn") ja kahe väravatorni säilmed. Unemat, idapool- set eeshoovi ääreloomustavad nelinurksed nurgatornid ("Poolkua",

Välirundeel), poolümar torn ("Aiarundeel") ja noist noorem täisümar torn ("Värvavarundeel"). Värvava kõrval, seespool vastu ringmüüri seisis neljakorruseline ehitus, mille kunagist olemasolu tunnistavad veel praegugi korstnalõõri jäljed, tihedalt paiknevate laakeavadega rinnatis ja aknaavad. Rooma keldreid kasutati veel sõjandusajandil.

Lõpuks ühendati linnus nähtavasti edela- ja kaguurugas linna ringmüüriaga. Linna ringmüürist ja linnuse mõlemat külgehoovi eraldanud vahemüürist on säilinud hiljem ladestunud täiteprahis ja kultuuri-pinnases ainult alusmüüre. Ka klausuuri sissekäiku kaitsnud eesvärava vast idapoolses külgehoovis ja vanast kellatornist käärkambril kõrval on alles jäänud üksnes meesse mattunud vundamendid.

Erakordselt hästi säilinud ringmüür ning linnusekirik tõstavad Haapsalu kunagise piiskopliku residentia varemetekompleksi Eesti ehituspärandi mitte ainult mahult, vaid ka arhitektuuriajaloolise seisuga poolest silmapaistvamate ning hinnatavamate eaindajate hulka.

Linnuse tuumik on klausuur koos kirikuga. Olemasolevate andmete alusel ehitati Haapsalus algul valmis ainult kirik ja klausuuri ringmüüri alumine teos, mille vastu siis hiljem osajalt püstitati vajalikud ruumid. Koos viimaste ehitamisega tõsteti järk-järgult ka klausuuri kõrgust, mille üksikuid suuremaid ehitamisetappe võib täheldada isegi previsaarsel vaatlusel.

Kirik on ühelõõviline kolme võlvikuga gooti stiilis ehitus. Kiriku välisarhitektuuris on paljude renoveerimiste puhul teostatud mitmesuguseid ümberehitusi. Viimane suurem renoveerimine teostati aastatel 1886-1889. Enne seda (1726.a.) oli torn kiriku katuse üra lõhkunud. Ligi 150 a. seisis kirik varemetes. Viilud, mis pärinevad suurelt osalt kiriku kõrgendamise ajast, on kaunistatud petikniiskidega. Nende ülemine osa on hävinenud, mille tõttu korduvalt uuendatud kiriku katuse ei vasta kunagi algsellele. Renoveerimisega hävitati ki-

riku kunstiväärtuslik raidkivist portaal, mis on osaliselt kividest laotud ja üle kaetud tsementsegguga. Kirikuga on vahetult ühendatud ristimiskabel ja käärkamber, mis on hiljem juurde ehitatud ega kuulu kiriku algperioodi. Kiriku restaureerimisel on käärkamber täiesti ümberehitatud. Peale lõunaseina akna on praegused aknaavad uussegg-sete restaureerijate poolt ehitatud.

Kirikust põhja pool asuvast kindlustatud klauuuri enamik seinu on varisenud ning prahtiga kaetud. Eriti kinni maetud on idatiiva ruumid. Klauuuri sisehoovi ümber kulges ristikäik. 1626.a. plaanil on see kujutatud lääne-põhja ja idatiiva juures kitsa koridorina, kuid kirikutiiivas peaaegu poole laiema käiguna, mille mõlemas otsas oli lääne- ja idatiiva pikendusena ruum. Suurelt osalt praegugi lahtised ning tervete võlvidega keldrid, mida veel mõeldunud sajandil kasutati õlle, lubja ning jää hoidlatena, lubavad väita, et kõik linnuse hoonetiivad on täielikult kelderdatud. Ilmselt moodustasid keldrid pooleldi maa-pealse korruse ning olid tegelikult hoone esimeseks korruseks.

Peale kiriku on suhteliselt hästi säilinud ja rikastab linnuse ehituskunstilist üldlahendust lääneseinast eenduv ümartorn, mida hilisemal ajal on kasutatud kella ja ajanäitaja tornina. Torn on ilmselt püstitatud koos linnuse klauuuriümbrise viimase tõstmisega ja peaks ajaliselt kuuluma XV saj. lõppu või XVI saj. algusesse.

Oluliselt muutis linnuse üldilmet XVI saj. teisel poolel ehitatud suured muldvallid, kraavid ja võlvitud vallikäigud (kasematid). Praegu katavad neid mõeldunud sajandil istutatud pargipuud ning võlvkäikude suudmed on varisenud täis prahti. Vastu ringmüüri kuhjatud valli peamiseks ülesandeks oli ringmüüri kaitsmine tugevaks muutunud suurtükkitule vastu. Müüri sisevalli ees olev sügav kraav tekkis vallideks vajaliku mulla võtmisest. Võlvkäikude ja kambrite taastamine suurendaks tunduvalt Haapsalu linnuse kui ehitismälestise vaatamisväärsust, sest analoogilisi ehitusi võiks leida peale Haapsalu ainult Kuressaare linnuses.

uusdanud seisundil dr. Runniuse algatusel istutati vallidele puud ning pöösed ja kujundati kogu linnusemüüriks romantiliseks pargiks. Pargis organiseeriti suuri pidusid ja korraldati hiilgevaid ilutulestikke. See traditsioon on püsinud tänaseni.

II Arhitektuur-ehituslik osa

1. Arhitektuurne lahendus

Käesolevas tšSs on püütud anda arhitektuur-skemaatilise lahenduse Haapsala piiskopilinnuse restaureerimiseks, rekonstrueerimiseks, konserveerimiseks eesmärgiga:

1. Säilitada ajaloolist ehituspärandit.
2. Kujundada terve müüriks turismile ja laiale rahvamassidele sobivaks külastus- ning kultuuriliste ürituste läbiviimise kohaks.

Kogu kompleksil projektlahenduses on püütud maksimaalselt säilitada ajaloolist arhitektuuri üldilmet.

a) Väljatöötatud programm.

Kirik koos klaustritehitusega:

1. Kontserdisaal (kirikuruum) - 300 kohta. Kasutatakse aastaringsest kogu abiruumidega (klaustritehituse lääne- ja lõunatiivas) kahele korral.
2. Kohvik (baar) - orient. 140 istekohta (klaustritehituse põhjatiivas kahele korral), köögi ja laoruumidega (klaustritehituse idatiivas kahele korral). Kasutatakse aastaringsest.

Kohvikul ja kontserdisaalil on ühine garderoob ja sanitsiivid, mis võimaldab kontserdi erilist korralduse iseloomu - kohviku andmist kontserdisaali külastajate kasutusse.

3. Linnuse muuseumiruumid (100 m²) (klaustritehituse lõunatiiva alumisel korral, on kasutatavad aastaringsest. Muuseumikompleksi peale väljapaneku ruumis kuulub kogu objekt köögi ehitiste, restaureeritava ringmüüri, tornidega ja konserveeritavate ehituse osadega (ja "Val-

ge daaniga" angusti kuu).

Rekonstrueeritakse osaliselt vähemaalitud klaasuuehitae ja risti-
kääk vajalike ruumide saamise eesmärgil. Need ohitised rajanevad olemas-
olevatel keldritel ja oletatavatel endise ristiküiga alusmüüridel, mil-
le täpne asukoht selgitatakse väljakaevamistega klaasuuehituse sisseõues.

4. Restoreeritakse kirikuhoone koos käärikambri ja kabeliga.

5. Konserveeritakse klaasuuehituse ülemised müüriosad.

Idapoolne eeshoovi

6. Lauluväljak - 1500 lauljale ja 2000 istekohta pealtvaatajale + seisukohad. Keskel tantsuplats - 300 m².

7. Lauluväljaku juurde on projekteeritud eraldi hooneena sanõlmad 20 M + 20 M kohta.

8. Laulupidude teenindamiseks on projekteeritud müükipunktid ja laoruumid restaureeritavasse päsirohukeldrisse (6 müükipunkti).

9. Suveniiride müükipunkt on ette nähtud restaureeritava väravatorni I korrusel. Kasutatakse aastaringseelt. Samas on piletikassa territooriumile sissepääsuks ja kontserdipiletite müügiks.

10. Katlamaja on projekteeritud idapoolse eeshoovi peavärava kõrval, eeshoovi vastu ringmüüri ehitatud keldrite vundamentidele poolmööpealse korrusena. Kasutatakse aastaringseelt kontserdissaali, muuseumiruumi ja kohvikuruumide kütteks.

11. Restoreeritakse idapoolset eeshoovi piirav ringmüür laskepõlde, kaitsekäikude ja väravatega.

12. Restoreeritakse ringmüüriõikude vahelised tornid idapoolses eeshoovis.

13. Konserveeritakse väljakaevatavad vundamentid idapoolses eeshoovis, kellatorni alusmüür.

14. Konserveeritakse linnamüüri osa ringmüüri idapoolse eeshoovi lõunapargas.

Läänepoolne eeshoovi

15. 3 tennisväljakut on tribüünidega pealtvaatajale ida- ja lõunapool-
sel naldvallil, 300 kohaga. Samadel väljakutel on võimalik korraldada
vehklemissõistlusi.
16. Tennisväljakute juurde on võimalik projekteerida riietesruumid
sportlastele (30 M + 30 N kohta) kodanikutorni alumisele korrusele
nõlva sisse.
17. Trafoalaiaeg
18. Restaureeritakse läänepoolse eeshoovi 2 väravatorni.
19. Konserveeritakse läänepoolse eeshoovi ringilüüri osad koos Kodanike-
torniga.

RUUMIDE EKSPLIKATSIOON

Ruumi nimetus	Ruumi nr-d joonistel	Pind m ²
1	2	3
I. Kontserdisaal (sellest estrad)	1	407,0 (88,0)
Kabel	2	50,2
Peakilp	40	4,0
II Küllastajate ruumid:		
Fuajee	3	50,5
Garderob	4	36,0
	5	56,0+63,0
Mantelkorsten	6	9,0
Tualettruumid küllastajatele	"H" 7	15,0
	"H" 8	15,0
		244,5
III Tegelaste ruumid:		
	9	36,0
	10	32,0
(käärkamber)	11	66,0
Tegelaste riietusruumid	"H" 12	9,0
	"H" 13	9,0
Tualettruumid tegelastele	"H" 14	4,5
	"H" 15	4,5
		161,0
IV Muuseumiruumid:		
	16	76,5
	17	18,0
	18	24,0
		118,5
V. Kohvikuruumid:		
Saalid küllastajatele	19	40,0
	20	102,0
	21	48,0
	22	35,0
	23	45,0
baar	24	24,0
		294,0 m ²

1	2	3
VI. Kohviku abiruumid:		
Serveerimissaalid	25	60,0
	26	60,0
Kulmköök	27	42,0
	28	35,0
Köök	29	70,0
Ettevalmistus	30	40,0
Laod:		
taara laud	31	14,0
baari laud	32	14,0
kuivained	33	28,0
lihe-kala	34	28,0
juurvili-köögivilja	35	31,5
Kauba vastuvõtt	36	6,0
Personali ruumid	37	42,0
Kontoriruumid	38	16,0
	39	16,0
		502,0 m ²

b) Asendiplaan

Territooriumile, mis on piiratud linnuse suhteliselt hästi ehitatud ringmüüri, pääseb ainult kaks värava kaudu: Üks Võidu väljakuult ja teine pargist. Voolasinaid praegu kummaetki väravaid läbi ei pääse. Väljaspool linnuse ringmüüri ida-, põhja- ja lääne pool asuvad linna elamud, siseõued ja abihooned; lõunakaare (ja osalt idakaare) on park. Linnuse territooriumile autotranspordi pääsu võimaldamiseks on ette nähtud avada praegu suletud ajaloolised väravad läänepoolsesse vanemasse eesõue, Võidu tänavalt. Sellega seoses kuuluvad lammutamisele läbipääsu tõkestavad hooned väljaspool ringmüüri.

Asendiplaanis ajaloolist ehitusplaani ei muudeta. Idapoolsesse eesõue on planeeritud lauluväljak. Selleks vajaliku vertikaalplaneerimisega. Samasse idapoolsesse eesõue on projekteeritud uus ehitusena tualettruumide hoone lõuna-läänepoolse ringmüüri ümber muldvalli sisse. Väravatorni ning klausuuri vahelise ringmüüri ümber vanadele vundamentidele on planeeritud katlamaja poolmääruse ehitusena.

Läänepoolses eesõues muldvallide vahelisel maa-alal praegu kasutatavad tennisväljakud korraetatakse. Muldõlvadele tehakse tribüünid pealtvaatajatele ja Kodanikutorni esimesele korrusele muldõlvakusse on võimalik projekteerida riietuuruamid sportlastele.

Läänepoolse eesõue läänenurgas asuv trafalaajam paigutatakse muldvalli sisse, sissepääsuga väljastpoolt ringmüüri.

c) Koostöödial.

Klausuurehituse lõunaküljel paiknev kõrge võlvitud laega kirikuruum on ebaharvad eksemplarid. Pikk ühelõuuline hoone, mille laius on erakordselt suur (pikkus 35,6 m, laius 11,5 m) võimaldab põrandale paigutada kuni 300 staationaarset istekohta. Estradiosa põrandat tõstetakse. Hilisegne puutrüü lammutatakse, et avada ruumi otsasena (sissepääsu ava, roosakna ja võlviga piiratud seinapiina) kompositsiooni. Kiriku peaportaal restaureeritakse. Ruumi pidulikkust aitavad tõsta uued

vitraažaknad. Endine kabeliruum restaureeritakse, on kontserdi vaheajal avatud publikule. Käärkamber restaureeritakse ja kasutatakse tegelaste ruumina. Kontserdisaali põhjaseina lõhatakse kaks ukseava ühendusteks külaliste ja tegelasteruumidega klausuurehituses. Need ukseavad kujundatakse tagasihoidlikult, märkamatuks. Kiriku võlvidepealsele paigutatud elektriseadmete ruumi pääseb sõõda olemasolevat müritreppi kiriku kirde-nurgas.

d) Klausuurehitus.

Klausuuri sisehoov süvendatakse endise õue tasapinnani (ca 1,5 - 2,0 m). Seega saame poolmaapealse soklikorruse (vt. plaanil - keldrikor-rus) ja selle peal oleva maapealse korruse (vt. plaanil - I korrus). Koos kaevamistödega avatakse oletatavad endise ristikäigu vundamendid, millele rajatakse rekonstrueeritav ristikäik klausuurehituse kolmes tiivas paikne-vate ruumide vahel ühenduskoridorina. Peamiselt klausuurehituse lääne- ja põhjatiivas säilinud vanad võlvitud ruumid tühjendatakse varisemisprahist, parandatakse purunenud müürid ja kohandatakse kontserdisaali ja kohviku küllastajate ruumideks. Klausuuri idatiivas säilinud uuemad võlvruumid, mis ei oma ajaloolist väärtust, rekonstrueeritakse kohviku köögi, lao- ja abi-ruumideks. Klausuuri kirikupoolne (kontserdisaali) külj rekonstrueeritakse endise ristikäigu alusküüridele kontserdisaali teenindusruumidena ja lin-nuse muuseumisaalina alumisel korrusel. Ühenduskoridori (ristikäigu) välis-fassaadis on dolomiitsambad alumisel korrusel lahtise sammaskäiguna, tei-sel korrusel akendega sammaste vahel. II korruse katuslagi tehakse käi-davate terrassidena nurukattega. Ülevalpool asuvad varemete müürid konser-veeritakse.

e) Uued ehitused, lauluväljak.

Laululava koos lauluväljakuga on ringmüürist, suurtest pargi-puudest ja kiriku ning klausuuri ehitistest piiratud alal. Seega tuulte eest kaitstud ning kõla hajumine piiratud. Projekteeritud lahenduses po-le ette nähtud reflekteerivat kõlakoda, sest hoovi akustiline mõju tagab

loodetavasti täiesti hea kuuldamise. Suurte rahvamasside puhul puudub kaja efekt. Edaspidise projekteerimise käigus on vajalik konsultatsioon spetsialistiga akustika küsimustes.

Lauluväljak eeldab õue vertikaalplaneerimist osaliselt esialgse pinnaseni, kusjuures on loodud amfiteater kuulajate ja lauljate vastastikku asuvatest terrassidest. Astmed on erineva lausega. Lauljad seisavad 0,8 m laiusel astmel kahes reas, arvestades 0,4 jm astmestikku ühele kohale. Publiku osas on 0,8 - 2,0 m laiusele astmele paigutatud 2 rida puidust statsionaarseid istmeid, arvestades 0,5 jm astmestikku ühele istmele. Astmete kõrgus on 0,2 m.

Arvestades väljakujunenud rahvapõlvade läbiviimise traditsioonide linnuse pargis, võimaldab valitud arhitektuurne lahendus korraldada mitmesuguse iseloomuga kultuurilisi üritusi vabas õhus. Väljaku keskele muruovaalile võib paigutada ka mittestatsionaarse jaanitulealuse, muutes seega estradiks väljaku keskse osa, publiku paigutamiseks astmestikel kogu ovaali perimeetril.

Valgustuse juhtimine asub kiriku võlvidepealsel. Projektoreid on võimalik paigutada veel täiendavalt ka klauzurehituse idatiiva kõrgele müüriseinale ja suunata peoplatsile.

g) Katlamaja, tualetiruumid,
sportlaste riietusruumid.

Hooned ehitatakse ajakohaste ehitustena ja peidetakse osaliselt pinnasesse. Sportlaste riietusruumid projekteeritakse Kodanik torni I korrusele nõlva sisse.

h) Idapoolne eeshoov.

Idapoolset eeshoovi piirav ringmüür restaureeritakse koos laskepõludega ja müüri tšestimisega (ca 1,0-2,0 m) endisele kõrgusele. Restaureeritakse puidust kaitsekäik põletatud katusekividest katustega. Tornid müüriõikude vahel restaureeritakse ja eksponeeritakse ehitusmälestistena. Välja arvatud poolmäär torni Väravaruundeel peavärava

kõrval, mille alumisel korrusel suurte laskeavadega kõrge võlvitud ruum saab suveniiride müügipunktiks ja laskeavadega peakorrus jäetakse lahtise terrassina.

Väravad idepoolsest eeshoovist.

Pargipoolne väravaava restaureeritakse. Täitepinnas eemaldatakse ca 1 m sügavuselt. Värava kohale restaureeritakse puidust kaitseehitus laskepiludega ja kivikatusega. Ka praegu võidu väljajalle avanev värav restaureeritakse kaitsekäigiga ja piginukkidega värava kohal. Väravad suletakse.

1) Läänepoolne eeshoov.

Läänepoolse eeshoovi ringmüür koos Kodaniketorniga konserveeritakse. Kaks väravat läänepoolse eeshoovi ringmüüris avatakse ja restaureeritakse väravatornid.

2. Tehnoloogiline oja.

Kontserdisaali pääseb läbi klausuuri siseõue I korrusel asuvast garderoobi läbides või suvel otse saali peaksest. Tualettruumid eraldi küllastajatele ja tegelastele asuvad saali kõrval juurdeehituses, garderoobiga samal korrusel. Kontserdi vaheajal on küllastajate käsutuses kabel, muuseumiruumid ja kohvik neid ühendava koridorkäigu (ristikäik) kaudu. Suvisel ajal on võimalik jalutada ka klausuuri siseõues. Tegelaste ruumid on ette nähtud käärkambris ja klausuuri rekonstrueeritavas lõunatiivas kahel korrusel, eraldatud küllastajatest.

Kohvikusse pääseb territooriumi piletiga või kontserdipiletiga otse õuest või kontserdisaalist mööda ühenduskoridori. Küllastajate ruumid kohviku osas on paigutatud mitmesse vanasse restaureeritavasse võlvitud ruumi kahel korrusel. Köök töötab piiratud menüüga. Kohviku juures on baar. Teenindamine on ettekandjatega.

Lauluväljak. Kuulajad, kes ei maga istekohtadele leiavad võimalusi jalutada idepoolse eesõue territooriumil ja eriti lossivare-

metes ning restaureeritava klauvurihoone alumiste korruste katustel, mis on välja ehitatud lahtiste terrassidena ja piiratud konserveeritavate müüridega. Lauluväljaku teenindamiseks on laulupeo ajal avatud ajutised müügipunktid restaureeritavates püsirohuhoidrites ja ühis- kööki tegelastele läänepoolses eeshoovis tennisväljakutel. Täiendavalt läänepoolse eeshoovi ringmüüris avatavad väravad võimaldavad autotranspordil kiire ja segamata rahvapidude teenindamise. Ühtlasi võib ka tennisväljakuid kasutada suurepäraste rahvapidude, tantsupidude platsina koos tribüünidega. Väiksemate tantsurühmade esinemiseks võib läbi viia lauluväljakul lauljate ja pealtvaatajate vahelisel muusika- ovaalil. Peale selle on laulupeo külastajate kasutusse kohvik, suveniiride müügipunkt (väravatornis), linnamuuseum, ringmüüri kaitsekäigud, tornid, eraldi ehitatud sanitaarse kompleksi. Ehitatud sajalil rajatud krahvipargi territoorium väljaspool ringmüüri võimaldab rahvapidude külastajail hajuda suurele puhtale territooriumile. Pargi heakorrastusel on tingimata vajalik konsultatsioon vastava eriala spetsialistiga.

Arvestades vehklemisspordi populaarsust Haapsalus soovitakse suurepäraselt võimalust vehklemissõistluste läbiviimiseks suvel läänepoolses eeshoovis tennisväljakute territooriumil, kuhu on võimalik ehitada vastavad rajad ja ehitada riistvaruamid sportlastele. Tuntakse ja ajaloostki praegust lauluväljaku territooriumi idapoolses eeshoovis Turniiride platsi nime all.

3. Konstruktivne osa.

Kontseptsioon vajab uut katust. Vana plekk-katus lammutatakse koos vana puitõrestikuga. Tehakse uus katuse kandekonstruktsioon ja punastest põletatud katusekividest kõrge viilkatus. Laetakse üles ka vajalik kõrgus otseseintele. Põhinegule nähakse ette vahelikat- niitplekkidest krohvitud seinte ja laega radio- ja elektri-

seadmete ruum (mikrofon, võimendus, valgustuse juhtimine). Põrand restaureeritakse dolomiitplaatidest. Estradi osa põrand täetatakse. Hilisaegne rõdu lammutatakse. Kontserdissaali seinad lõhutakse kaks täiendavat ukseava. Vanad aknad ja uksead asendatakse uutega. Samuti restaureeritakse kontserdissaali juurde kuuluvad endine kabeli ja käärikambri osa nendele uute katuste, põrandate, uste ja akende tegemisega.

Klausuurehitus. Olemasolevad vanad peemüürid ja välvlaed puhastatakse, parandatakse. Hiljem ehitatud mittekandvad seinad lammutatakse. Uued vajalikud seinad ehitatakse tellismüüritusena ja krohvatakse. Punduvad vahelaed ja kattelaed tehakse monoliitsest raudbetoonist. Ajaloolise ristikäigu olemasolevatele alusmüüridele rajatakse uus ühenduskoridori vahelaed ja kattelaed ehituseks on soovitatav kasutada monteeritavaid raudbetoon ristvälvpaneele (eritellimisel valmist. 56 tk. 2,5 x 2,5 m). Paneelid toetatakse dolomiitsammastele (0,6x0,6m) ja olemasolevatele kandeseintele. Trepid tehakse paekivist.

Uued ehitused.

Lauluväljak. Astemete tšüs on klombitud paekivist, pealispind betoonist. Paekivimüüritus rajatakse killustikalusele. Väljaku keskel on horisontaalne muruvaal. Selle all peab olema drenaaž. Katlamaja, sportlaste riietusruumid, tualettruumid: vundamendid paekivist, seinad - tellismüüritus, katuslaed monteeritavast raudbetoonist. Uksed, aknad industriaalselt valmistatud plokkidena. Katlamaja telliskorsten ehitatakse kõrgete klausuurimüüride ida- ja põhjatiiva vahelisse nurka.

Tornid:

(A) Väravarundeel esimesel korrusel puhastatakse, parandatakse, tehakse uus kiviõrand. Teisel korrusel seinu parandatakse ja laotakse esiseina puuduv osa teise korruse põrandani, mis jääb katusele lahtise terrassina kiviõrandaga. Terrassile pääsemiseks tehakse

tornist väljapoole kivitrepp kuni kaitsekäiguni ja sealt edasi torni müüritrepp terrassile.

(B) Poolkuu torni olemasolevat müüri on 2½ korrust. Laotakse üles 3.korrus. Olemasolevad puittala pesad määravad ära vahelagede asukohad, mis tehakse puittaladel laudpõrandatega ja puittreppiga. Tornis katus restaureeritakse puitkonstruktsioonil põletatud katusekividest neljatahke järna püramiidkatuseks.

(C) Torn "Aiarundeel": on samas olukorras kui eelmine torn. Restaureeritakse puitvahelaed, korrustevaheline puidust ühendustrepp. Katus tehakse kooniline.

(D) Torn "Välirundeel": on neljakandiline neljakorruseline torn. Esimesel korrusel olev uks (endine väravaava) suletakse. Taastatakse kaitsepildid. Teisele korrusele pääseb kaitsekäigult ja puittreppi sõõda väljast. I korrusele on pääs ainult läbi luugi võlvlaes redelit sõõda alla. Ülejäänud korruste vahel on ühendus taastatud kivist müüritreppiga. Restaureeritakse dansker, puitvahelaed ja kivikatus.

Kõigis viimatinimetatud kolmes tornis restaureeritakse kaminad, ehitatakse korstnad.

4. Siseviimistlus.

Kontserdisaalis vana hallitanud krohv seintel teotakse maha ja krohvatakse unesti, värvitakse. Võlvide roided puhastatakse. Elektrivalgustid seatakse üles spetsiaalselt valmistatud metallüht-ritena igesse võlvi ristis ja seinabraadena. Sisustusest valmistatakse spetsiaalselt kontserdisaali jaoks statsionaarselt põrandale kinnitatud puittoolid. Muus osas, klausuuris (v.a. kõõgis ja selle abiruumides) jäävad vanad seinad, paekivimüüritus ja võlvid puhastatakse, parandatakse. Uued seinad ja laed krohvatakse ja värvitakse toneerivate emulsioonvärvidega. Kõõgis, selle abiruumides ja sansõlmedes nähakse

ette viimistlus vastavalt sanitaarnormidele - klaasurplaatidest vooderdus seintel ja õlivärviga värvitud laed.

Põrandad. Enamikus ruumides on ette nähtud kiviplaatidest põrandad; sanitsiimedes metlaht, riistaruumides laudpõrandad.

5. Vertikaalplaneerimine, haljastus ja heakorrastus.

Vertikaalplaneerimisega luuakse lauuväljak, nagu eespool kirjeldatud. Siivendatakse klaasuuri sisehoov ja kontserdisaalist ning väravatest väljapääsude esised. Avatakse püsirohukeldrid. Muus osas pinnase reljeef jäetakse muutmata, niipalju kui seda võimaldab pinnavete ärajuhtimine. Mullatõõde bilanss on pinnase äraveoga. Kogu planeeritud ala kaetakse mustalla kihiga ja sinna külvatakse püsiõunaru. Sanitsiimede ümbrusse istutatakse puud ja varjovaid hekke. Konserveerivate müüriõsede särde istutatakse ronitaimi. On soovitatav teostada idapool ringküüri taga asuva pargi rekonstrueerimine ja heakorrastus. Heakorrastusest rajatakse üsna sisseod pargiteed ja autode juurdesõiduteed. Klaasuuri sisehoov sillutatakse munakividega. Korrastatakse tennisväljakud ja rajatakse muldnõlvadele tribüünid pealtvaatajatele statsionaarsete istmetega.

*ruumide
pealtnäht
grahvi kullust*

Edasim

III Tehnilised osad.

1. Küte ja ventilatsioon.

a) Küte.

Kõikidesse ruumidesse on ette nähtud kahe toruline soojavee küttekütte süsteem. Küttesüsteemi soojuskandja parameetrid 95-70°C. Küttesüsteemi varustamine soojusega on ette nähtud hoone kühvale projektiivsest katlamajast. Arvestuslik välisõhu temperatuur on -20°C, kuna ruumide sisetemperatuurid on võetud vastavalt normidele (olenevalt ruumide otstarbest) +12° kuni +20°C.

Vastavalt hoone soojuslikule erikarakteristikale moodustab hoone soojuskadu:

1) kontsertsaal ja kõrvalruumid	180600 kcal/h
<i>muland</i> 2) kohvik ja abiruumid	105000 "
	<hr/>
Kokku:	285600 kcal/h

Küttekehadena on ette nähtud põhiliselt malmradiaatorid M-140. Kontserdisaalis ja kohviku ruumides on ette nähtud õhuküte koos juurdepuhe ventilatsiooniga. Tingituna hoone kompleksis suhteliselt keerulisest konfiguratsioonist ja samuti arvestades hoone järk-järgulist väljehitamist on hoonestuses ette nähtud 4 eraldiseisvat küttesüsteemi.

Ventilatsioon.

Kõigist ruumidest on ette nähtud loomulik väljatõmbe ventilatsioon.

Mehaaniline juurdepuhe ja väljatõmbe ventilatsioon on ette nähtud kontsertsaali. Kontsertsaali kohtade arv 300. Saali juurdeantav õhu hulk 7500 m³/h. Soojuskulu õhu soojendamiseks 116000 kcal/h. (Tõstetab ka õhuküttena).

Juurdepuhe ventilatsioon on ette nähtud ka kontsertsaali kõrvalruumidesse (garderoob, näitusesaal jne.). Juurdeantav õhuhulk moodustab ca 2500 m³/h ja soojuskulu 30000 kcal/h.

Mehaaniline juurdepuhe ja väljatõmbe ventilatsiooni süsteemid on ette nähtud ka kohvikuruumides ja samuti kohviku abiruumides (kõök, ettevalmistusruum jne.). Kohtade arv kohvikus 200. Kohvikusse juurdeantav õhu hulk 5000 m³/h. Soojuskulu õhu soojendamiseks 77000 kcal/h. Kohviku abiruumide juurdepuhe ventilatsiooni süsteemi õhu hulk on 3000 m³/h ja soojuskulu õhu soojendamiseks 36000 kcal/h. Täiendavad eraldiseisvad mehaanilised väljatõmbe ventilatsiooni süsteemid on ette nähtud kontsertsaalist, kohvikuruumidest ja kõögist ja toidu ettevalmistamise ruumist.

Üldse on ette nähtud 4 juurdepuhe süsteemi ja 3 mehaanilist väljatõmbe süsteemi.

Mehaaniliseks ventilatsiooniks on ette nähtud tsentrifugaal ventilatorid tüüp U_r4-70 (Nr.6 - 2 tk. Nr.5 - 3 tk. ja Nr.4 - 2 tk.)

Üldine elektrienergia vajadus 9 kw.

Õhu puhastamiseks juurdepuhe ventilatsiooni süsteemid varustatakse õlifiltritega "Rekk" - 18 tk. ja õhu soojendamiseks kalori- feerid КФБ.

Katlamaja.

Restoreeritava hoonetekompleksi soojusvajadus moodustab:

1) hoonete kütteks	-	285600 kcal/h
2) " ventilatsiooniks		259000 "
3) soojavee varustuseks		70000 "
Kokku/		<u>614600 kcal/h</u>

Küttematerjaliks on ette nähtud tahke kütus - kivisüsi

($Q_k^t = 5000 \text{ kcal/kg}$).

Vajalik katelde küttepinna suurus

$$F = \frac{614600 \times 1,2}{6000} = 123 \text{ m}^2$$

Katlamajja paigaldatakse 3 malmkatelt tüüp "Universal-6" kütte- pinnaga ä 46,2 m².

Korstna suitsulõõri suuruseks on ette nähtud 2½x2½ tellist (s.o. 66x66 cm).

Vee tsirkuleerimiseks on ette nähtud tsentrifugaal pumbad 3k-ga koos elektrimootoriga N=4,5 kw. Agregaatide arv 2, millest üks on reserveeritud.

Koldesse põlemiseks vajaliku õhu juurde andmiseks on ette nähtud 2 tsentrifugaal ventilatorit U4-70 Nr.3 koos elektrimootoriga N=1,5 kw. Üks agregaat on ette nähtud reservina.

Soojavee valmistamiseks on ette nähtud mahuline boiler Nr.3 (V=1000 l). Soojavee süsteemis on tsirkuleerimiseks ette nähtud tsentri- fugaalpump 1½ K - 6 koos elektri mootoriga N=1,0 kw.

Orienteeruv aastane kivisõde ($Q_k^t = 5000 \text{ kcal/kg}$) vajadus moodustab 610 tonni.

2. Vesivarustus ja kanalisatsioon.

Projekteeritavale objektile vajatakse vett majandus-elutarbeksiks ja tuletõrje otstarbeks.

Veevarustuse allikas ja süsteem.

Veevarustuse allikaks on olemasolev linna veevarustuse torustik Võidu ja Vaba tänaval.

Objektile on projekteeritud veevarustuse sisendus $\phi 100 \text{ mm}$. Sisendusel hoonesse paigaldada veemõõtja.

Orienteeruv veetarbimine objektil on (ilma tuletõrje veeta)

maks. $6,0 \text{ m}^3/\text{tunnis}$
 $25 \text{ m}^3/\text{ööpäevas}$

Tuletõrjevee vajadus on järgmine:

väliseks tulekustutuseks

10 l/sek.

sisemiseks tulekustutuseks

$2 \times 5 \text{ l/sek.}$

Kontserdisaalis, kus kohtade arv on 300, on projekteeritud sisemine tulekustutus tuletõrjekraanide $\phi 65 \text{ mm}$ näoõ. kusjuures iga ruumi punkt peab olema kustusatav kahest tuletõrjekraanist.

Väliseks tulekustutuseks võetakse vesi tuletõrjehüdrantidest välisvõrgul.

Vajalik vaba veesurve objektile peab olema vähemalt 10 m v.

Soojaveevarustus.

Sooja vett vajatakse sööklas, kohvikus ja elutarbelistes ruumides dušsidele ja pesukassidele.

Soojavee valmistamiseks on mahtboilerid soojasõlmes.

Kanalisatsioon.

Kanalisatsiooni süsteem objekti territooriumil on projekteeritud lahkveolul eraldi

- 1) majandus-elutarbelistele heitevetele
- 2) sadevetele.

Heiteveed hoonetest juhitakse õuevõrku ja seal edasi olemasolevasse Vaba tänava kanalisatsiooni kollektorisse ϕ 500 mm.

Hoone sees sööki tehnoloogilisele osale on projekteeritud eraldi kanalisatsioon õuevõrku. Kanalisatsiooni väljaviikidele on ette nähtud rasvapüüdja ja juurvilja pesust tulevatele heitevetele liivapüüdja.

Vihmaveed territooriumilt juhitakse ära restkaevale abil. Sadeveed juhitakse läheduses asuvasse vallikraavi tiikidesse, kus veepinna tase on kõrgusel 1,5-2 m. Territooriumi maapinna kõrgus aga 7,0 m.

Linna olemasolev kanalisatsioon Vaba tänaval on ette nähtud ainult majandus-elutarbelistele heitevetele, seega sadevete sinna juhtimine ei ole võimalik.

Drenaaž.

Kuna laululava ja estraadi põhi asub tunduvalt sügavamal territooriumi maapinnast, tuleb põhja kuivendamiseks ette näha drenaaž, mis juhitakse isevoolu teel sadevete kanalisatsiooni.

Drenaaž on projekteeritud savitorudest ϕ 100 mm killustikust ja liivast filtriga.

Drenaaži vajadus olemasoleva lossi hoone alumiste korruste kuivendamiseks tuleb määrata järgnevates projekteerimisstaadiumides.

Ehituslikud maksumused
välisvõrkudele

Jrk. nr.	Objekti nimetus	Torust. pikkus jm.	1 jm maks. rbl.	Maksumus tuh.rbl.
1.	Veevarustuse torustikud ∅ 100 - 50 mm, malmtorudest	200	30	6
2.	Elutarbeline kanalisatsioon ∅ 150 - 200 mm keraamilistest to- rudest	500	30	15
3.	Vihmavete kanalisatsioon ∅ 200 - 300 mm keraamilistest torudest	600	40	24
4.	Drenaaž ∅ 100 mm savitorudest	500	20	10

Märkus: Hoone sisemise veevarustuse ja kanalisatsiooni ehituslik maksumus arvestatakse koos üldehituslike tööde maksumusega.

3. Elektrotehniline osa.

A. Tugevvooluseadmed.

1. Arvutuslikud koormused.

Arvutuslikud koormused on el.valgustuse osas määratud vastavatele ruumidele ettenähtud valgustustugevuse normatiivsuuruste, pinnasuuruste, erivõimuste ja kasutatavate tüüpide arvestamisega.

El.jõuseadmete osas on tarbimine määratud projekti teiste osade andmete alusel. Arvestuste tulemused on toodud tabelis nr.1.

Jrk. nr.	Tarbija nimetus	P inst. kW	Tarbimis- tegar	P a kW
1.	Lossi elektervalgustus	62,0	0,85	52,7
2.	El.mootorid	18,0	0,7	12,6
3.	El.soojendusseadmed	63,0	0,5	31,5
4.	Tehnoloogil. tarbijad	37,0	0,7	25,9
5.	Katlamaja	16,0	0,7	11,2
6.	Kioskid	2,9	0,8	2,3
7.	Sansõlmed	1,7	0,8	1,3
8.	Välis- ja fassaadide valgustus, lauluväljak	58,0	0,8	46,4
Kokkus		258,6		183,9

2. Transformaatoralajaam.

Transformaatoralajaam ehitatakse olemasoleva alajaama lähedale ja on lahenduselt mittetüüpne. Alajaama 6 kV jaotusseade koostatakse paneelidest KCO-366, 0,4 kV jaotusseade paneelidest ŠO-59 sektsioonide vahelise normaalselt lahtioleva lülitiga. Alajaama el.valgustus tehakse valgustitega ПП-200 ja art.30. Juhtmestik paigaldatakse

kaabliga AVR6 pinnapealselt. Maandus tehakse lattmaandusena maandus-
takistusega kuni 4 oomi. Trafod 2x250 kVA.

3. Varustamine elektrienergiaga.

Varustamine elektrienergiaga toimub kahe liiniga, kummaski
liinis kaks kaablit APVB 1 kV 3x120+1x50. Kaablid paigaldatakse alajaa-
mast lossi peakilbi ruumini, kus monteeritakse kaks sisenduskiilpi pee-
lilitite, peakaitsmete, voolutransformatorite ja arvestitega. Väljuvate
magistraalliinide jaoks paigaldatakse kaks kiilpi seeriast PR-9000. Si-
senduskiilpide vahele paigutatakse sektsioonidevaheline lüliti 400 A.
Objekti teiste tarbijate (väljaspool lossi) varustamine toimub eelmai-
nitud peakilbi kaudu.

4. Elektervalgustus.

Lossi el.valgustus ehitatakse peamiselt hõõglampidega valgus-
tusarmatuuridega. Kasutatakse peamiselt tehas "Estoplast" valgusteid.
Kohviku ruumes ja kontserdisaalis kasutatakse mittetüüpseid valgusteid.
Köögis, külmköögis, toidu ettevalmistusruumides, personali jt. ruumes,
kus puudub loomulik valgustus, kasutatakse luminescentsvalgustust.
Kontserdisaalis on ette nähtud estraadi valgustus lavavalgustusarma-
tuuridega ja pinge reguleerimine regulaatori ARN-10/8 abil. Kõikides
ruumides, kus viivib publik, samuti treppidel ja koridorides on ette
nähtud avariivalgustus evakuatsiooniks. Avariivalgustuse toiteks on
ette nähtud spetsiaalne ümberlülituskiilp toitega kummaltki kaablisisen-
dilt. Kiilp paigutatakse peakilbi ruumi.

El. valgustuse rühmakiilpideks kasutatakse tüüpseid kilpe OŠV-12.

5. El. jõuseadmed.

El.jõuseadmed koosnevad toidu ettevalmistamise ja säilitamise
tehnoloogilistest seadmetest ning sissepuhumis- ja väljatõmbe ventilaa-
toritest.

Väljatõmbe ventilaatorite juhtimine toimub distantsjuhtimise põhimõttel, kusjuures juhtimine on rühmitatud kahte ossa - kohviku osa ja ülejäänud ruumid.

Kolme sissepuhumisüsteemi juhtimine toimub kalorifeeride juurde paigutatavatelt juhtimiskilpidelt distantsjuhtimise võimalusega väljatõmbe ventilaatorite juhtimiskilpidelt.

El.jõuseadmete toitekilpidena kasutatakse kilpe seeriast PR-9000.

6. Juhtmestik.

El.valgustuse juhtmestik paigaldatakse juhtmega APPVS, osaliselt ka juhtmega ATPRF ja kaabliga AVRG.

El.jõuseadmete liinides kasutatakse juhtmeid APPVS, APV torudes ja kaablit AVRG. Juhtmed ja torud paigaldatakse sivistatult, välja arvatud laoruumid, kus paigaldus on pinnapealne.

Magistraalliinid paigaldatakse juhtmega APV isoleer- ja teras- torudes, osaliselt aga ka kaabliga APVB (kohviku toiteliinid).

7. Välisvalgustus.

Välisvalgustus koosneb lauluväljaku valgustusest ja müüride ning lossi fassaadide valgustusest. Pargiteede valgustust käesolevaga üldiselt ettenähtud ei ole, välja arvatud sissepääsutee lossi.

Lauluväljaku valgustamine on ette nähtud prožektoritega, millised paigutatakse lossi fassaadidele ja torni. Müüride ja fassaadide valgustamiseks kasutatakse samuti prožektoreid, millised on paigutatud kas maapinnale vastavalt ehitatud alustele või teistesse asendit sobivasse kohta. Valgustuse liinid paigaldatakse peamiselt kaablitega APVB ja AVRG.

Valgustus jaotatakse mitmeks rühmaks, et võimaldada valgustuse kasutamist ja lülitamist vasravalt vajadusele. Valgustuse toide saadakse hoone peakilbilt, lauluväljaku valgustuse lülitamine aga kontserdi-

saali juurde II korrusele selleks ehitatud ruumist.

8. Müügilokiskid.

Kioskite elektriseadmete toide saadakse lossi peakilbilt kaabliga APVB 3x16+1x10. Kioskeis on ette nähtud el.valgustus hõõglampidega valgustitega. Liinid paigaldatakse kaabliga AVR6. Kõikidele kioskitele on ette nähtud ühine toitekilp.

9. Sansõlmed.

Sansõlmede el.valgustuse toide võetakse kioskite toiteks paigaldatud kaablilt. Valgustus toimub hõõglampidega, valgustuse rühmaliinid paigaldatakse kaabliga AVR6.

10. Katlamaja.

Katlamajas on ette nähtud el.valgustus hõõglampidega, el.jõuseadmete toide ja juhtimine ja ohutusautomaatika seadmed.

El.valgustuse osas on ette nähtud põhivalgustus pingega 220 V ja remontvalgustus pingega 36 V. Liinid paigaldatakse kaabliga AVR6.

El.jõuseadmete osas on ette nähtud reservpumpade automaatne sisselülitamise ja katelde tõmbeventilaatorite seisustamine juhul, kui katla taga vee temperatuur on mingil põhjusel tõusnud liialt kõrgeks.

El.liinid paigaldatakse kaabliga AVR6 ja juhtmega APV terastorudes, Jõuseadmete juhtimisega seosesolev aparatuur paigutatakse spetsiaalsele juhtimiskilbile.

Katlamaja elektriseadmete toiteks paigaldatakse lossi peakilbilt kaabelliin kaabliga APVB 3x35+1x16.

11. Piksekaitse.

Lossi korpus ja tornid varustatakse piksekaitsetega. Selleks paigaldatakse vastav ümarterasest vastuvõtukontaur nõõda katuseid. Mainitud kontuurist paigaldatakse maandusjuhe neljast kohast alla

maanduskontuurini. Vastuvõtukontuur ja maandusjuhtmed tehakse ümarterasega δ 10 mm; maanduskontuur ribaterasest 25x4.

B. NÕRKVOOLUSEADMED.

1. Telefoniseadmed.

Lossis on ette nähtud 7 telefoni, millised ühendatakse linna telefonivõrguga. Abonentidest 4 jääb kohviku ossa, 3 ülejäänud hoone ossa.

Ühendus linna telefonivõrguga tehakse kaabliga TPP või TPB 20x2x0,5.

Sisevõrk tehakse kaabliga TPP 10x2x0,5 ja juhtmega TPP 2x0,5.

2. Radiotranslatsioon.

Radiotranslatsiooni kuuldepunktid on ette nähtud üldkasutatavais ruumes. Abonentliinid paigaldatakse juhtmega PTPŽ 2x1,2 krohvisiselt.

Ühendus linna radiotranslatsiooni võrguga tehakse kaabliga NRM.

3. Helivõimendusseadmed.

Helivõimendusseade on ette nähtud peamiselt lanluväljaku teenindamiseks, kuid neid saab kasutada ka teisteks vajadusteks.

Võimendusseadmena kasutatakse komplekti ZS-25x2, milline paigutatakse kontsertsaali juurde II korrusele, kuhu ehitatakse vastavad ruumid. Ruumides kasutatakse valjuhäälditena agregate 2-KZ-1, väljas 10-KZ-1.

Ruumides paigaldatakse liinid juhtmega PRPM, väljas kaabliga NRM kaevikus.

4. Tuletõrje signalisatsioon.

Hoones on ettenähtud automaatselt töötav tuletõrje signalisatsioon. Põhisparaadina kasutatakse komplekti SDFU-1, anduritena automaatselt temperatuuri tõusule ja suitsu olemasolule reageeri-

vaid andureid KI-1. Viimased paigutatakse kõikidesse ruumidesse, millised õppevõrgu vahel on enamasti järelevalveta (lood jt.)

Seadme toide toimub valgustuse- ja jõuvõrgust kahe eraldi liiniga. Andurite liinid paigaldatakse vaskjuhtmega juhtmete ja kaablite abil (ППВ, АТРРР ja ВРГ) sõltuvalt ruumide iseloomust, kuhu andurid paigaldatakse.

Signalisatsiooniseadme võib ühendada telefoniliini kaudu linna tuletõrje depoo valvoga.

5. Elekterajastajad.

Elekterajastajad paigutatakse üldkasutatavasse ruumidesse, kokku 16. Peale selle on ette nähtud üksikute välist tüüpi ajastajate paigutamine objekti territooriumile. Primaarajastajana kasutatakse tüüpset seadet РМ3-24, sekundaarajastajatena VP-30-66K ja VU-60-6K. Seadme toide toimub vahelduvvoolu võrgust spetsiaalse, komplekti mittekuuluva alaldusseadme KV-24M kaudu. Ajastajate liinid ruumides paigaldatakse juhtmega TRP 2x0,5, välisliinid juhtmega PRPPM 2x1,2.

IV SOOVITAV ETAPILISUS.

Soovitatud etappide järjestust on võimalik muuta, kusjuures tuleb rangelt jälgida, et iga valitud etapi tööd teostataks komplekselt. On võimalik ka kõikide etappide koosrealiseerimine.

- I. a) Lauluväljak koos idapoolset eeshoovi piirava ringmüüri, kaitsekäikude ja tornide (Väravarundeel, Poolkna, Aiarundeel, Välirundeel) restaureerimisega.
- b) Taalettruumid lauluväljaku juurde.
- c) Püsirohukeldrite restaureerimine ja kohandamine müügipunktideks.
- d) Trafoalaam.
- e) Ajalooliste väravate restaureerimine läänepoolses eeshoovis.

f) Vesivarustus ja kanalisatsioon.

h) Sidesüsteemid.

II. a) Kirikahoone restaureerimine kohandamisega kontserdi-
saaliks koos selle juurde kuuluvate küllastajate ja
teenindusruumide bloki ehitamisega.

b) Katlamaja.

c) Vesivarustus ja kanalisatsioon.

d) Trafoalajaam.

e) Sidesüsteemid.

III. a) Ülejäänud osa klansuurehitusest: kohvikuruumid koos
kohvikut teenindavate ruumidega. Klansuurehituse
ülemiste müüriosa konservimine.

b) Katlamaja.

c) Veevarustus ja kanalisatsioon.

d) Trafoalajaam.

e) Sidesüsteem.

IV. a) Tennise- ja vehklemisväljakud, sportlaste garderoob
ja tribüünid pealtvaatajatele.

b) Linnust piirava ringmüüri ülejäänud osa (s.o. lääne-
poolse eeshoovi ringmüür ja linnamüüri osa idapoolses
eeshoovis) koos Kodaniketorni konservimisega.

c) Veevarustus ja kanalisatsioon.

d) Sidesüsteem.

V. TEHNILISED NAITAJAD.

Ringmüüriga piiratud kogu linnuse territooriumi
pind on 33057 m².

Ehitusalune pind.

1. Lauväljak	1765,0 m ²
2. Tualettruunid	225,0 m ²
3. Püsirohukeldrid	545,0 m ²
4. Kirik	990,0 m ²
5. Klausurehitus	1283,0 m ²
6. Katlamaja	338,0 m ²
7) Spordiväljakud koos tribüünidega	2410,0 m ²
8. Sportlaste riietusruumid	260,0 m ²
9. Ringmüür	657,0 m ²
10. Tornid ringmüüris	668,0 m ²
11. Väljakaevatavad ja konser- veeritavad müüriosad	246,0 m ²
12. Trafoalajaam	24,0 m ²
	<hr/>
Kokku :	9411 m ²

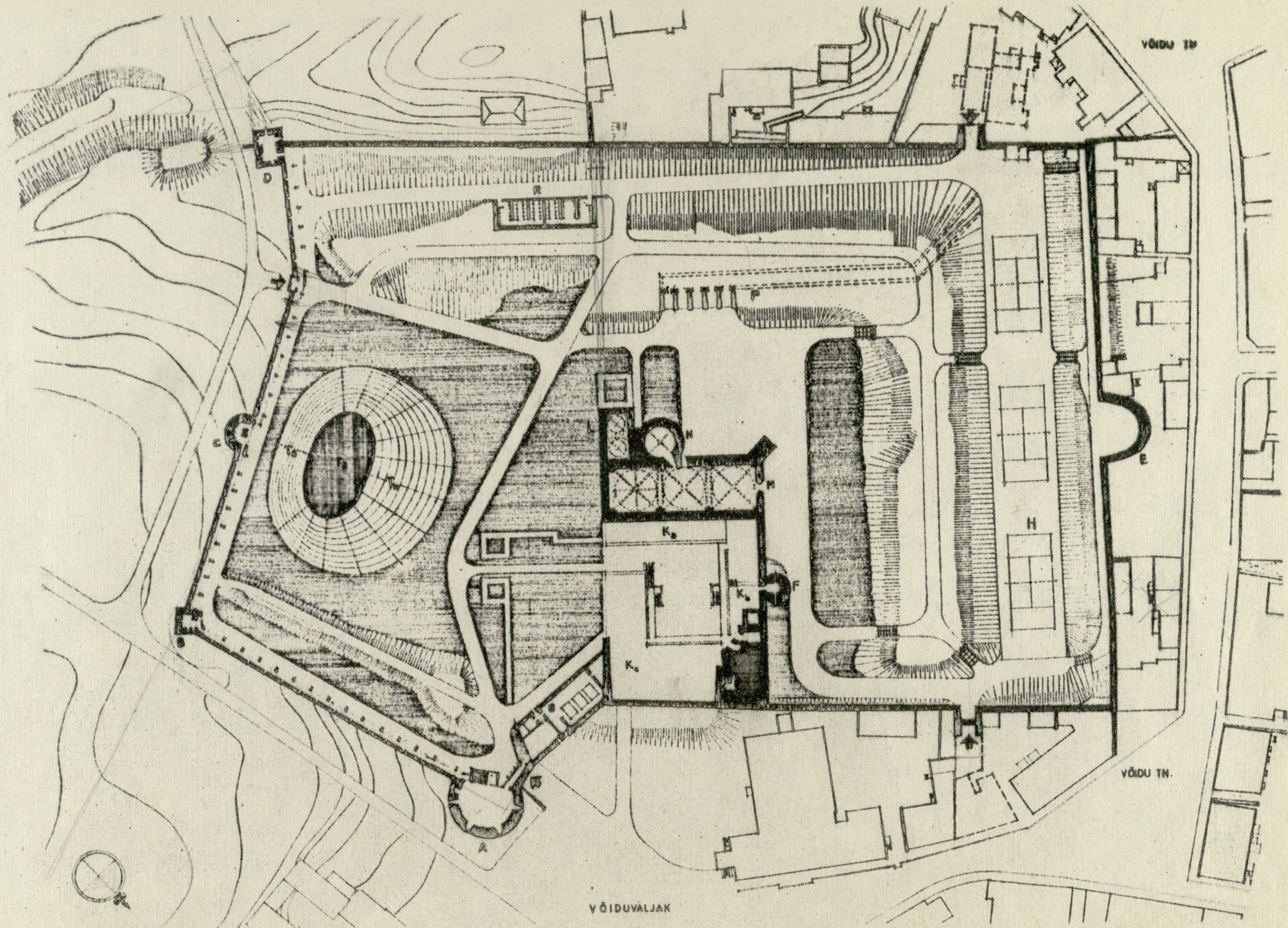
Kubatuurid :

Kirik	11.996 m ³
Klausurehitus	13.682 m ³
Püsirohukeldrid	1.635 m ³
Konserveeritava ringmüüri osa (läänepoolses eeshoovis)	2.988 m ³
Resteureeritava ringmüüri osa (idapoolses eeshoovis)	536 m ³
Resteureeritavad idapoolse eeshoovi tornid ringmüüris	1.480 m ³

Välirundeel	1.430	m ³
Aiarundeel	875	m ³
Poolkna	756	m ³
Väravarundeel	3.808	m ³
Sportlaste riietusruumid (Kodanike tornis)	780	m ³
Tualetiruumid	675	m ³
Katlamaja	1.452	m ³
Trafolaajuam	96	m ³

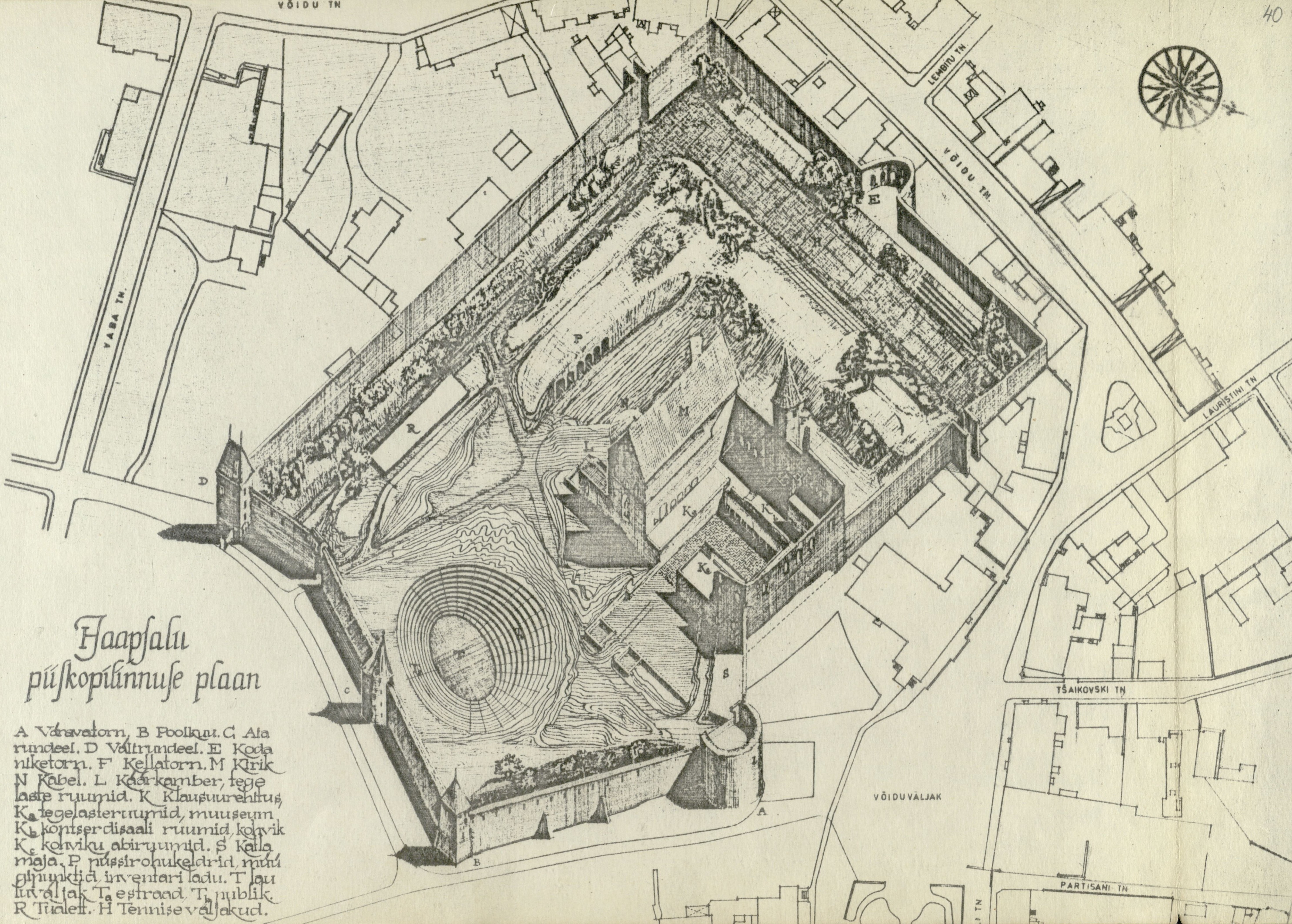

ASENDIPLAAN 1:1000

A-VÄRAVATORN, B-POOLKUU C-AIARUNDEEL D-VÄLIRUNDEEL E-KODANIKETORN F-KELLATORN M-KIRIK N-KABEL L-KÄÄRKAMBER, TEGELASTE RUUMID K-KLAUSUREHTUS, K₂-TEGELASTE RUUMID, MUUSEUM K₁-KONTSERDISAALI RUUMID, KOHVIK K₂-KOHVIKU ABIRUUMID S-KATLAMAJA P-PUSSIROHUKELDER, MÕÖGIPUNKTID ABIRUUMID INVENTARI LADU T-LAULUVALJAK T₂-ESTRAAD I-PUBLIK R-TUALETT H-TENNISEVALJAKUD

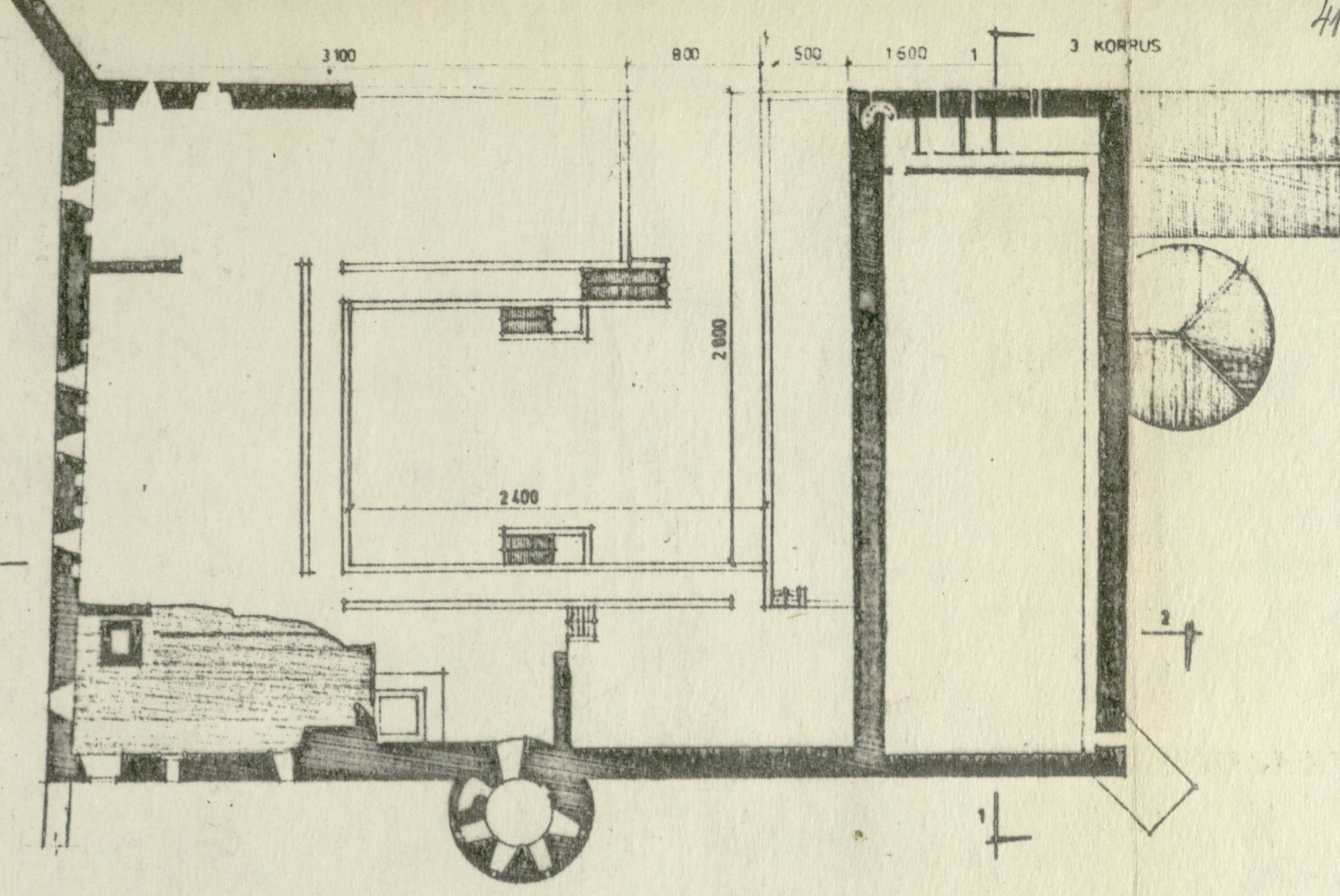
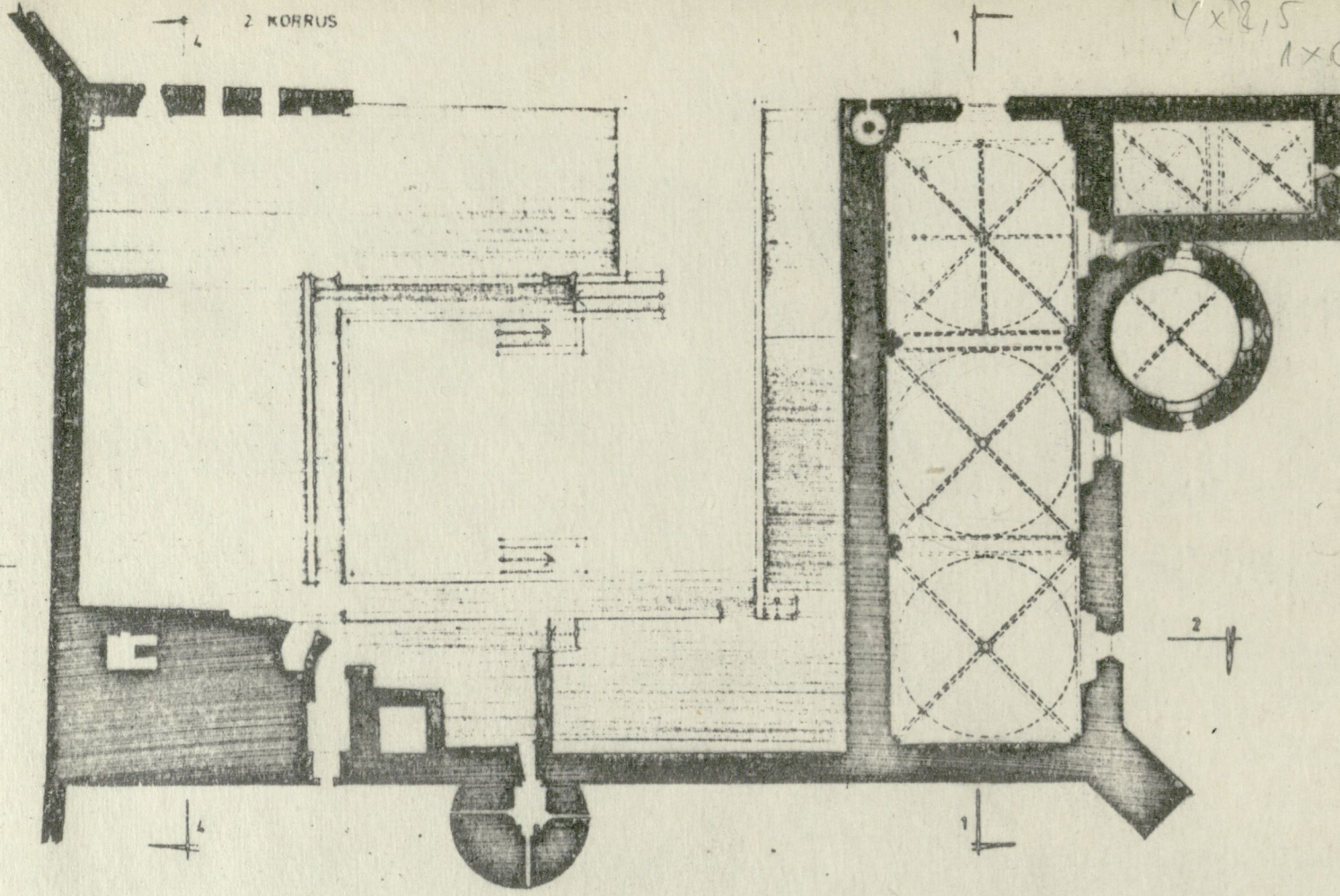

Haapsalu püskopilinnuse plaan

A Väravatorn, B Poolkui, C Ala
 rundeel, D Välrundeel, E Koda
 niketorn, F Kellatorn, M Kirik
 N Kabel, L Kaarkamber, tege
 laste ruumid, K Klausuurehtsus,
 K₁ tegelasteruumid, muuseum
 K₂ kontserdisaali ruumid, kohvik
 K₃ konviku abiruumid, S Kalla
 maja, P püssirohukeldrid, müü
 ghunnid, inventari ladu, T lau
 liväljak, T₁ estraad, T₂ publik,
 R Tüüel, H Tenniseväljakud.

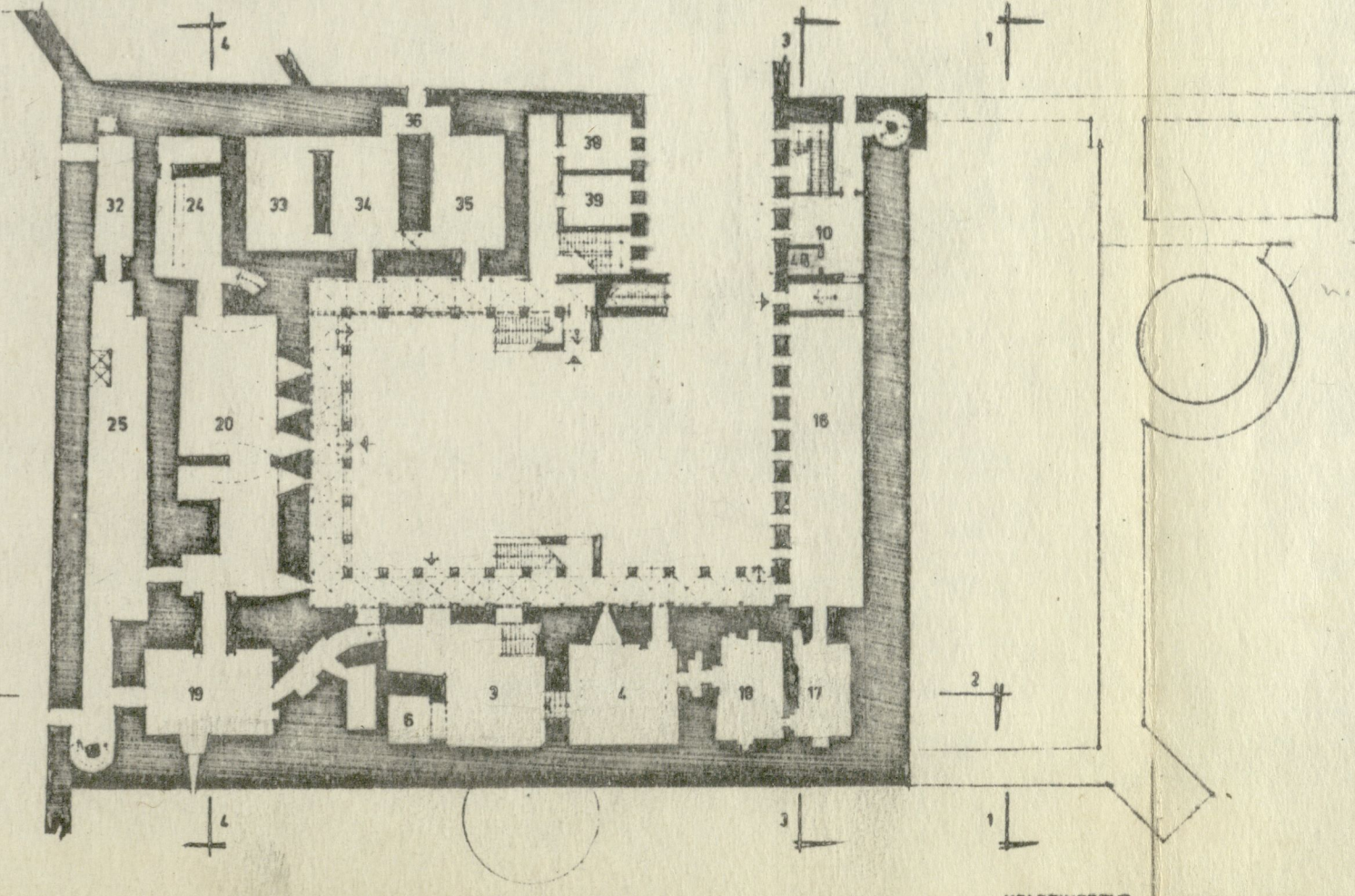
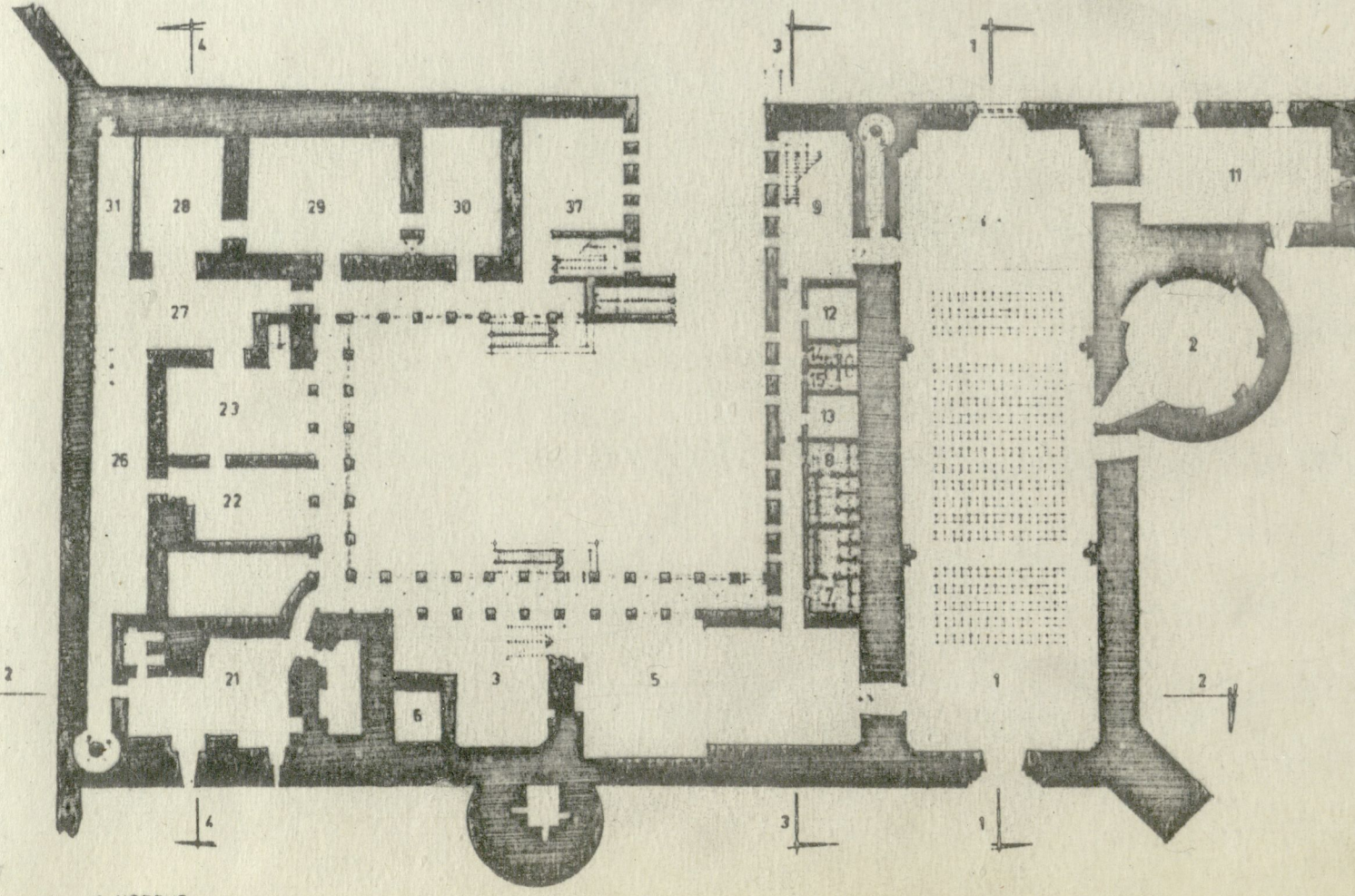

4x2,5
1x0,5

41

1 0 1 5 10 15 20 25 30
MÕÖT 1:200

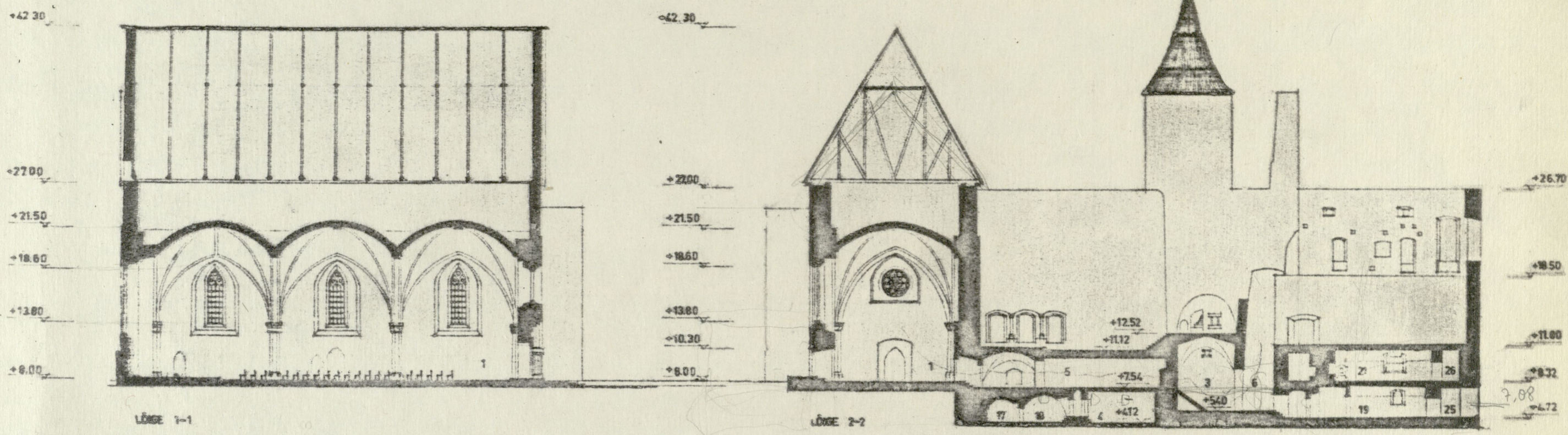
KONTSERDISAAL 1 KÜLASTAJATE RUUMID 2 KABEL 6 MANTELKORSTEN SANSÕLMED KÜLASTAJATELE 7 8 TÕBELASTE RUUMID 9 10 11 RIETUSRUUMID 12 13 3 4 5 FUAJEE
SANSÕLMED TEGELASTELE 14 15 MUSEUMIRUUMID 16 17 18 KOHVIKURUUMID 19 20 21 22 23 BAAR 24 KOHVIKU ABIRUUMID: SERVEERIMINE 25 26 27 KÜLMKÖÖK 28
KÖÖK 29 ETTEVALMISTUS 30 TAARALADU 31 PUHVETI LADU 32 LAOD: KUIVAINED 33 LIHA-KALA 34 JUURVILI-KÖÖGIVILI 35 KAUBAVASTUVÕTT 36 PERSONAL 37 KONTOR 38 39 PEAKILP 40

1 KORRUS

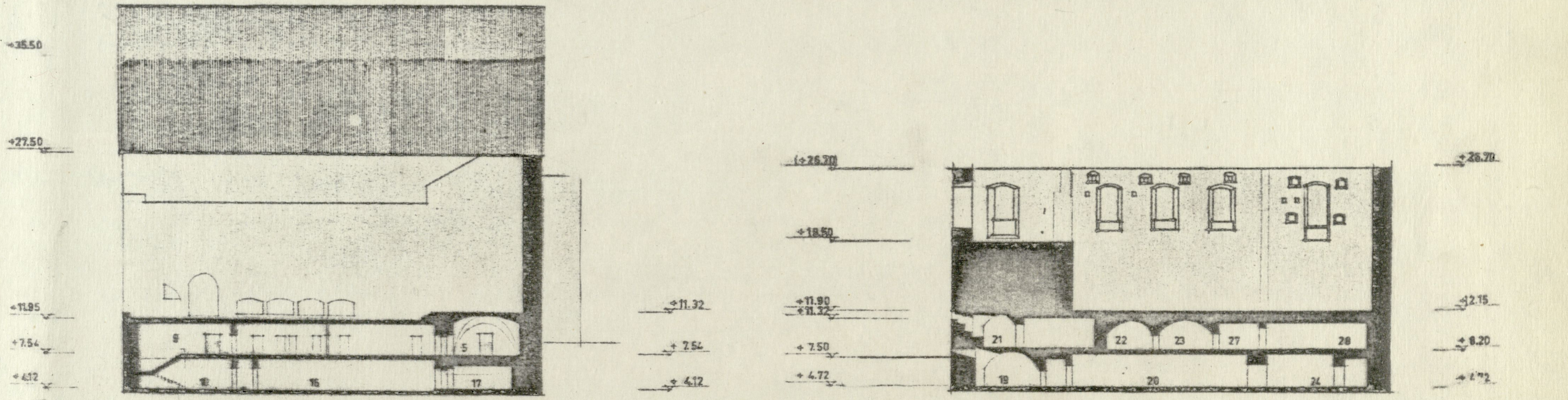
KELDRIKORRUS

LÖGE 1-1

LÖGE 2-2

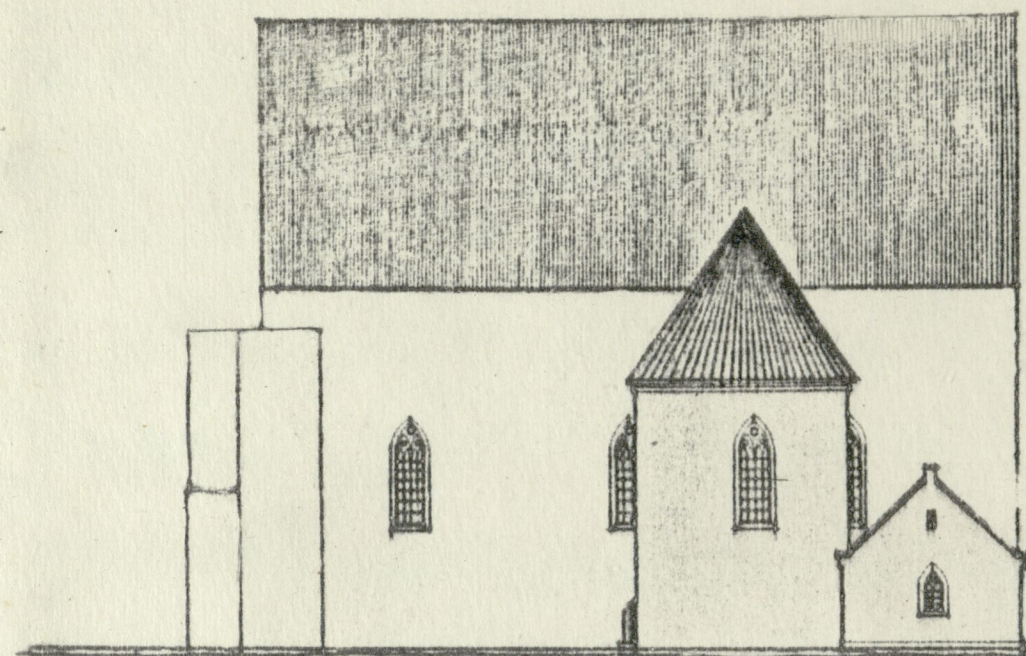
LÖGE 3-3

LÖGE 4-4

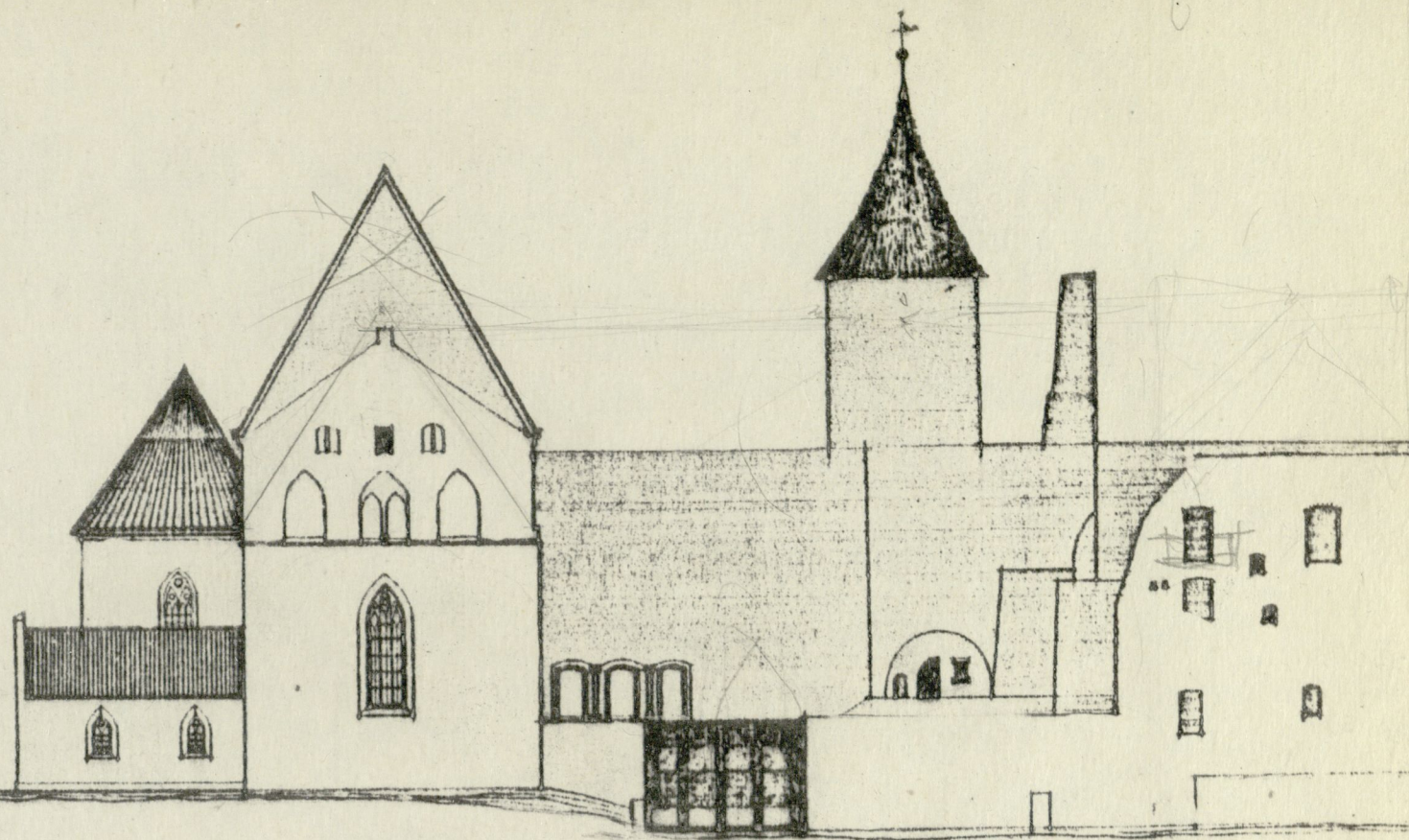
KONTSEKRAAL-1. KÄLASTAJATE RUUMID-2&5. HANTELKORSTEN-6. TEGELASTE KÜLAG-9.10. MUSEUMIRUUMID-18.17.18. KOHVIKURUUMID-19.20.21.22.23. SAAR-24. SERVEERIPINE-25.26.27. KÜLFINDOOK-28

1 0 1 5 10 15 20 25 30
MÕÖT 0:00

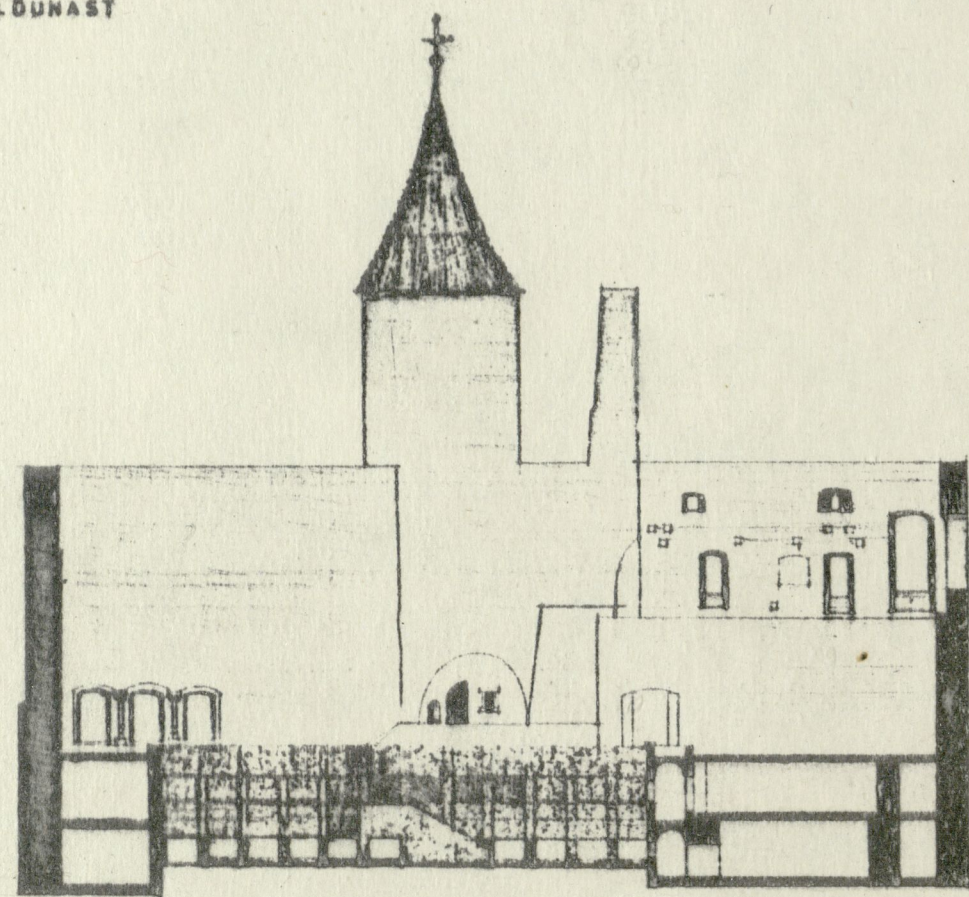

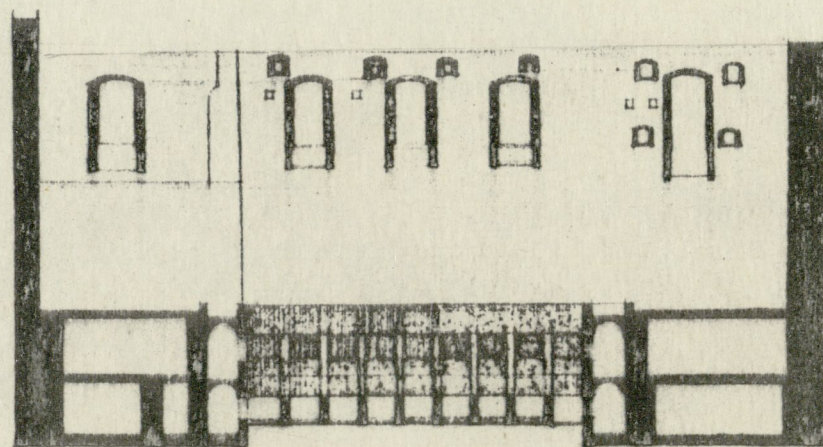
VADE LÖUNAST

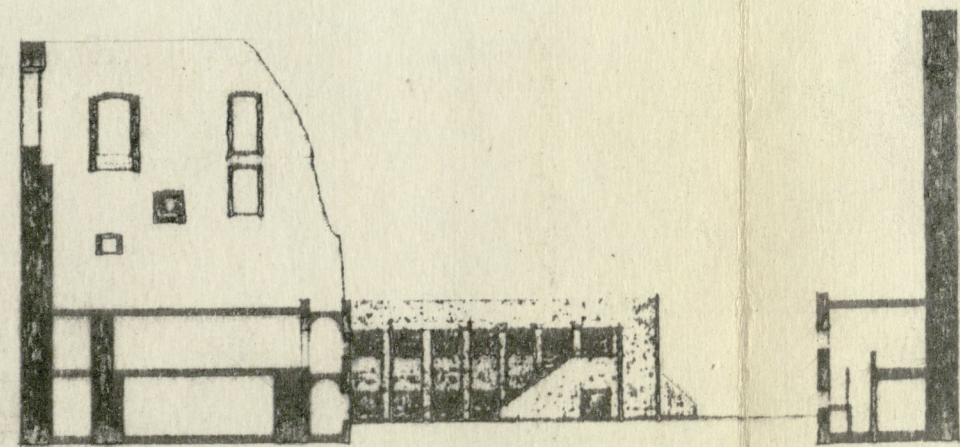
VADE IDAST

KLAUSUURI LAANESEIN

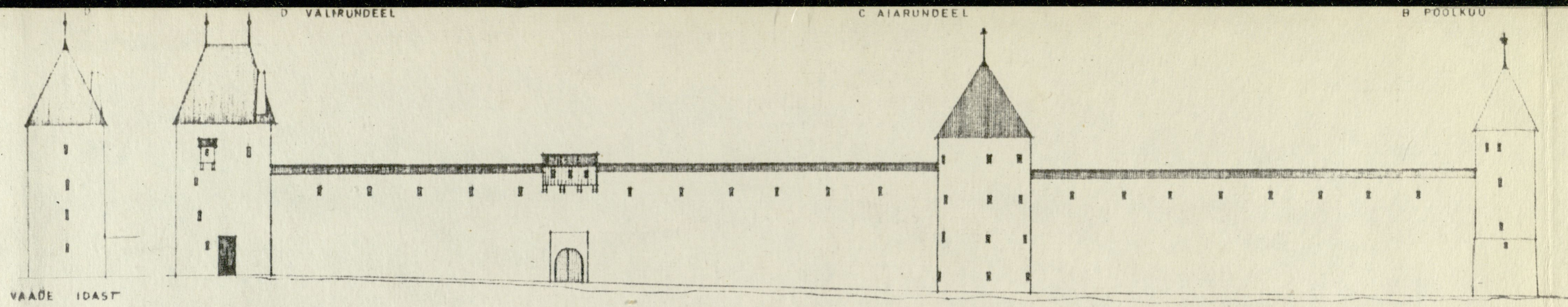

KLAUSUURI PÖHJASEIN

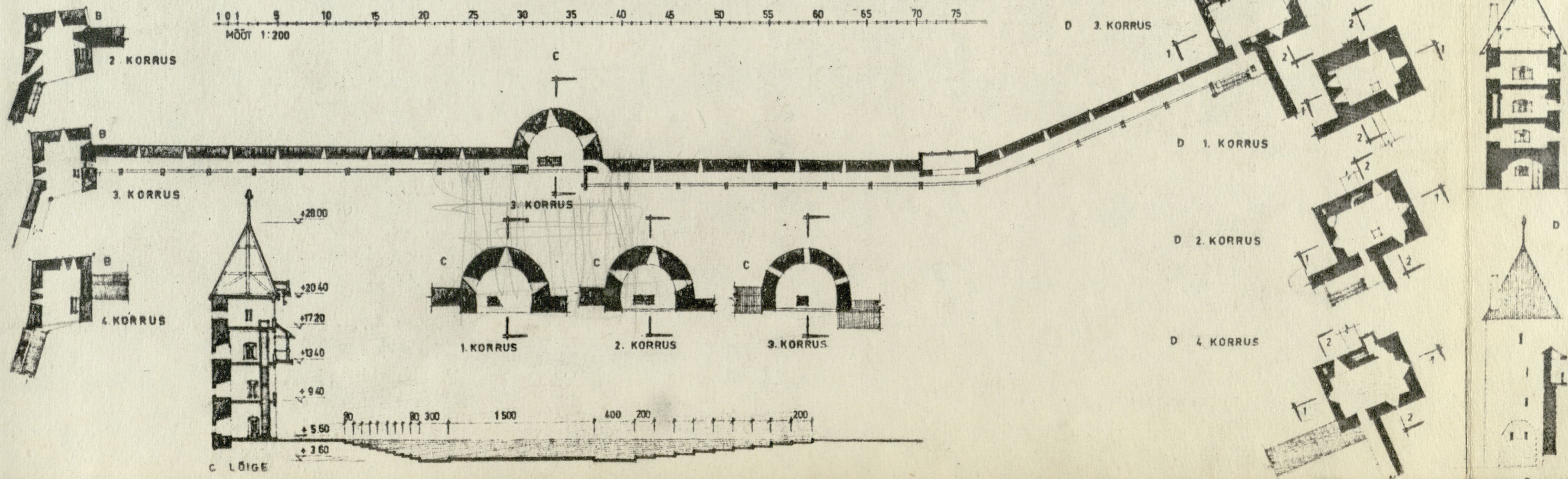
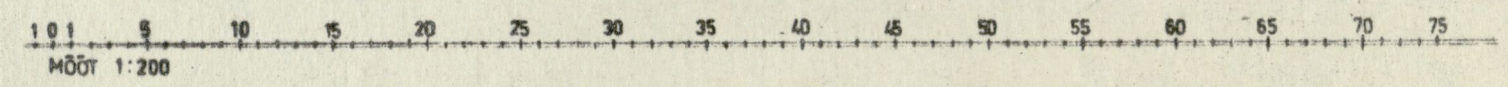
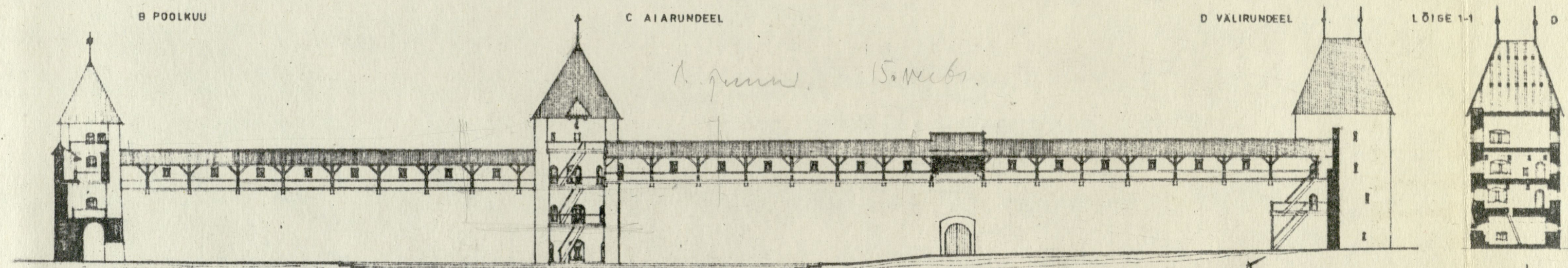

KLAUSUURI IDASEIN

VAADE IDAST

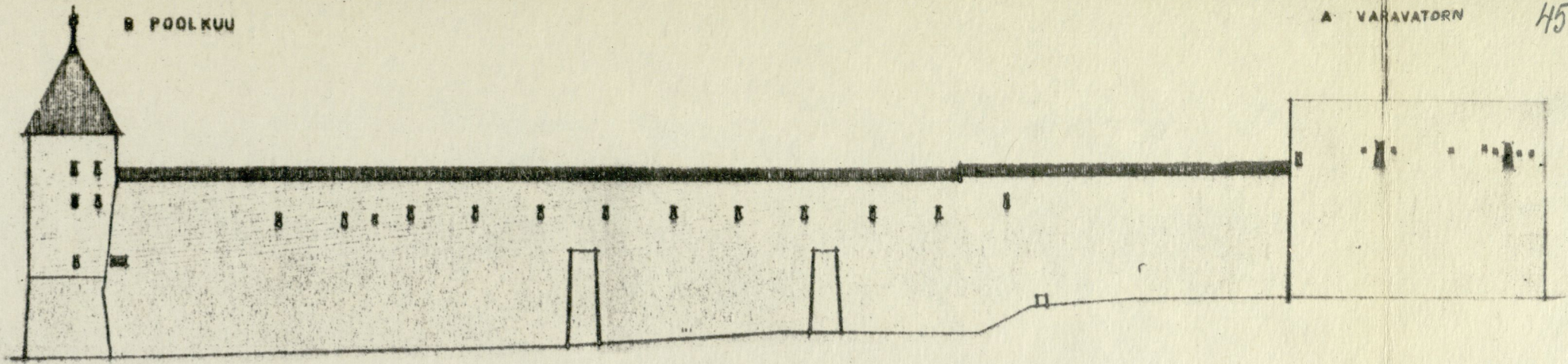
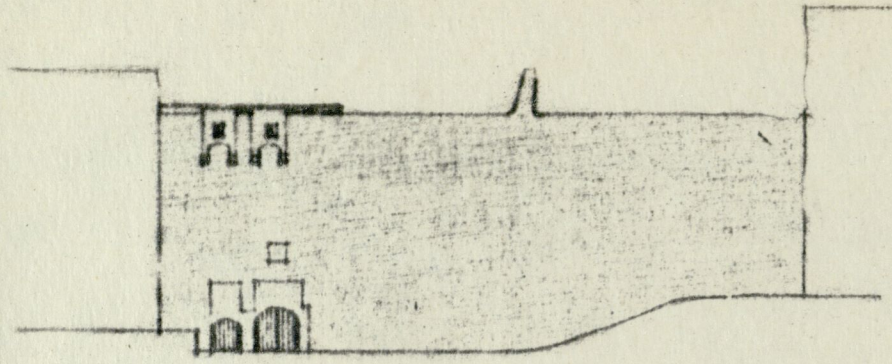
A VÄRAVATORN

KLAUSUUR

B POOLKUU

A VÄRAVATORN

45

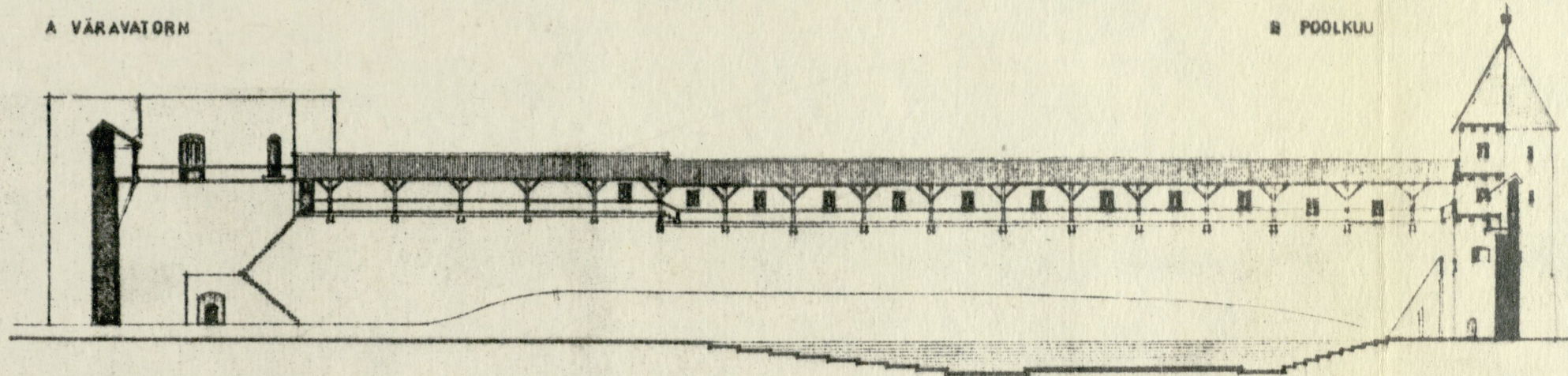
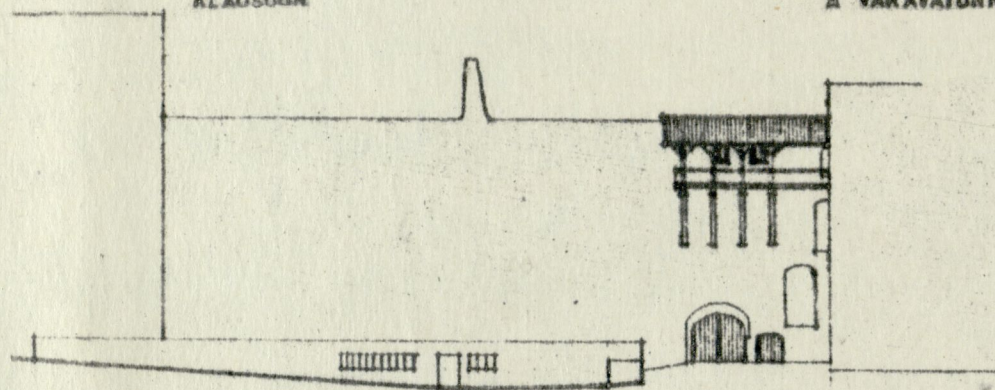

KLAUSUUR

A VÄRAVATORN

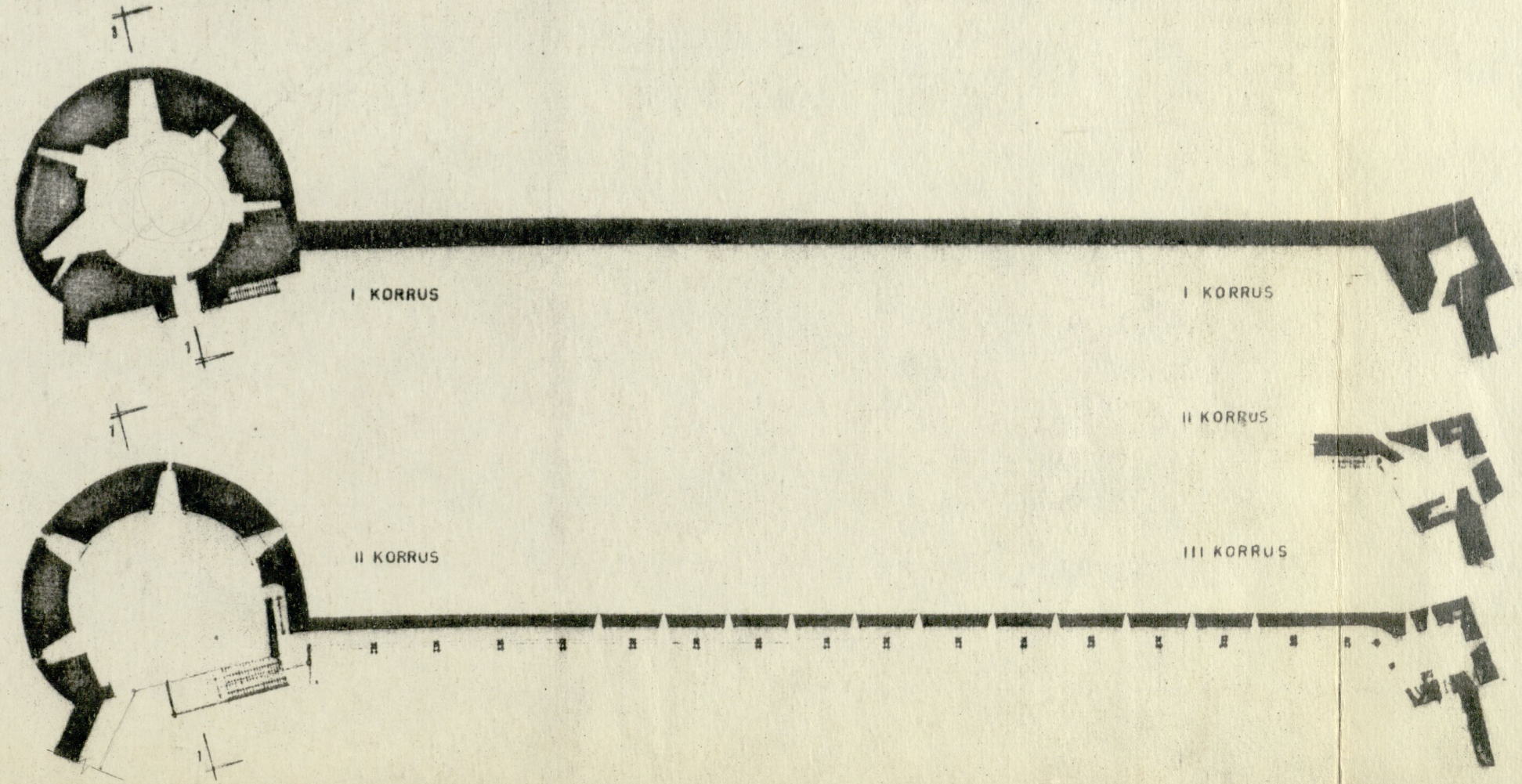
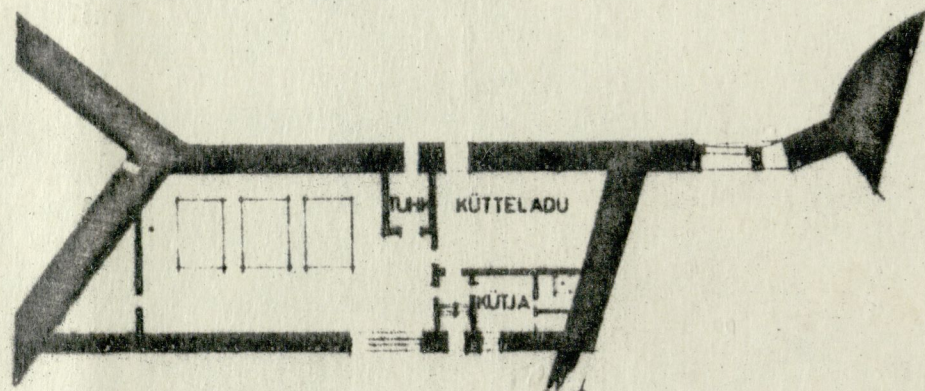
A VÄRAVATORN

B POOLKUU

KLAUSUUR

A VÄRAVATORN

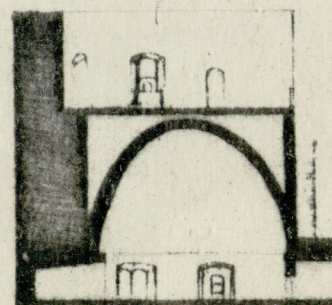
KATLAMAJA

LÕIGE 1-1

+ 24.20

+ 18.10

+ 8.20

1 0 1 5 10 15 20 25 30

